Cena numeru 3 zł.

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

GRATIS

GŁOS TOMASZOWSKI

ORGAN WK i ŁK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK II (V) | ŚRODA 28 GRUDNIA 1949 ROKU. | Nr 355 (1279)

Japońscy ludobójcy
odpowiadają za stosowanie broni bakteriologicznej
przed sądem w Chabarowsku

MOSKWA (PAP) — 25 grudnia br. przed Trybunałem Wojskowym w Chabarowsku rozpoczął się proces byłych wojskowych armii japońskiej, oskarżonych o przygotowywanie i stosowanie broni bakteriologicznej, tj. o przestępstwa przewidziane w paragrafie 1 dekretu Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z 19 kwietnia 1943 r.

Przed Trybunałem pod przewodnictwem sędziego wojskowego generała D. Czertkowa, w składzie sędziów: płk. M. Ilickiego i ppłk. J. Worobiewa, stanęli w charakterze oskarżonych następujący japońscy zbrodniarze wojenni: Yamada Otozoo, Kadzicuka Riudzi, Takachasi Takaacu, Kawasima Kiosi, Nisi Tosichide, Karasawa Tomio, Onoye Masao, Sato Siundzi, Karazakura Dzensaku, Mitomo Kadzuo, Kikuczi Norimicu i Kurusima Yudzi.

Oskarżenie popiera prokurator L. Smirnow, broni oskarżonych 8-miu adwokatów.

Akt oskarżenia charakteryzuje wyrafinowaną, zbrodniczą działalność oskarżonych, przypominając na wstępie, że imperialistyczna Japonia w ciągu długich lat było głównym ośrodkiem agresji na Dalekim Wschodzie. W spisku z hitlerowskimi Niemcami i faszystowskimi Włochami imperialiści japońscy planowali, rozpętali i prowadzili wojny agresywne przeciw miłującym pokój narodom, by wespół z faszystowskimi Niemcami zdobyć panowanie nad światem.

„Ideologia" japońskich imperialistów

Akt oskarżenia cytuje wypowiedzi „ideologa" japońskiej kliki militarystycznej, Hasimato Kingaro, z których wynika, że imperialiści japońscy zmierzali do utworzenia tzw. „Wielkiej Azji Wschodniej", czyli do opanowania poza Mandżurią — Chin, radzieckiego Dalekiego Wschodu, Archipelagu Malajskiego, Indonezji, brytyjskich Indii Wschodnich, Afganistanu, Australii, Nowej Zelandii, wysp hawajskich, Filipin oraz innych wysp Oceanu Spokojnego i Indyjskiego.

Agresja przeciw ZSRR, który w planach imperialistów japońskich określony był jako „obiekt Nr 1" — traktowana była jako główne ich zadanie.

Akt oskarżenia przypomina poszczególne etapy agresji japońskiej, **a więc okupację Mandżurii w 1931 r.,** najazd na Chiny w 1937 r., najazd na terytorium radzieckie w 1938 r. w rejonie jeziora Chasan, najazd na Mongolską Republikę Ludową w 1939 r. w rejonie rzeki Chalchin Gol, wreszcie udział Japonii od 1941 r. w drugiej wojnie światowej po stronie hitlerowskich Niemiec. Kres agresji japońskiej położyła ich kapitulacja wobec narodów zjednoczonych w wyniku rozgromienia przez radzieckie siły zbrojne głównej siły imperializmu japońskiego — armii kwantuńskiej, skoncentrowanej w Mandżurii.

Akt oskarżenia, opierając się na materiałach śledztwa, zarzuca oskarżonym **przygotowanie na szeroką skalę oraz stosowanie środków masowego tępienia ludzi — broni bakteriologicznej.**

Akt oskarżenia stwierdza, iż wkrótce po okupowaniu Mandżurii japoński sztab generalny i ministerstwo wojny zorganizowały tam specjalne laboratorium bakteriologiczne, kierowane przez generała „służby lekarskiej" Isii Siro.

Jak wynika z zeznań jednego z oskarżonych, byłego generała „służby lekarskiej" w armii japońskiej — Kawasima Kiosi, zgodnie z tajnymi rozkazami cesarza japońskiego Hirohito, w latach 1935—1936 utworzono **na terenie Mandżurii dwie tajne formacje wojskowe, których zadaniem było przygotowanie i prowadzenie wojny bakteriologicznej.** W 1941 roku, po najeździe hitlerowskich Niemiec na Związek Radziecki, pierwsza z nich pod dowództwem Isii Siro, nazwana została „oddziałem nr 731", druga zaś pod dowództwem generała Wakamatsu — „oddziałem nr 100".

W skład tych formacji wchodzili wybitni specjaliści - bakteriolodzy, wielka ilość pracowników naukowych i technicznych. O rozmiarach ich świadczy np. to, iż „oddział nr 731" liczył około 3000 pracowników. Oba oddziały dysponowały gęstą siecią filii, rozmieszczonych w poszczególnych jednostkach armii kwantuńskiej, na podstawowych odcinkach strategicznych, wzdłuż granicy ze Związkiem Radzieckim.

Fabryki bakterii chorobotwórczych

Oddziały bakteriologiczne i ich filie podporządkowane były bezpośrednio głównodowodzącemu armią kwantuńską — generałowi Umedzu Yosidziro, a następnie oskarżonemu w tym procesie — generałowi Yamada Otozoo. Przyznał to całkowicie oskarżony Yamada, który zeznał również, **iż Japonia prowadziła przygotowania do wojny bakteriologicznej nie tylko przeciwko Związkowi Radzieckiemu, ale i innym państwom.**

Formacja Nr 731, która posiadała 8 oddziałów, zajmowała się badaniami i hodowlą zarazków dżumy, cholery, zgorzeli gazowej, wąglika, tyfusu brzusznego, paratyfusu i innych bakterii chorobotwórczych. Drugi oddział tej formacji produkował specjalne rodzaje broni dla rozpowszechniania zarazków w formie wiecznych piór, laseczek, porcelanowych bomb lotniczych itd., oraz kontrolował skuteczność działania śmiercionośnej broni bakteriologicznej, wykorzystując w tym celu specjalne samoloty i poligon na stacji Anda. Czwarty oddział formacji zajmował się masową produkcją bakterii w specjalnej fabryce. O mocy wytwórczej tej straszliwej fabryki śmierci świadczy to, iż formacja Nr 731 mogła w ciągu kilku dni wyprodukować 30 milionów miliardów bakterii, a w ciągu miesiąca do 300 kg zarazków dżumy.

Analogiczne przygotowania do wojny bakteriologicznej prowadziły również tajne japońskie oddziały wojskowe, które działały w środkowych i południowych Chinach pod dowództwem oskarżonego w tym procesie generała Sato.

Jak zeznał oskarżony Yamada, ustalono 3 zasadnicze metody stosowania broni bakteriologicznej: **rozpylanie bakterii z samolotów, zrzucanie bomb bakteriologicznych oraz akty dywersyjne.**

Straszliwe doświadczenia

Jak wynika z zeznań oskarżonych, **kierownicy zbrodniczych laboratoriów dokonywali swoich eksperymentów na żywych ludziach, mordując aresztowanych patriotów chińskich, mandżurskich oraz obywateli radzieckich.**

W formacji nr 731 utworzono specjalne więzienie wewnętrzne, które dostarczało ofiar zbrodniczym eksperymentatorom. Jak zeznał świadek Furiuczi, **aresztowanym dawano wodę zarażoną bakteriami tyfusu brzusznego.** Oskarżony Karasawa zeznał, że dwukrotnie był obecny w latach 1943-1944 na poligonie Anda, na którym spowodowano wybuch bomb napełnionych bakteriami dżumy i wąglika. **Odłamkami bomb ranieni zostali więźniowie, przywiązani do słupów na miejscu wybuchu. Ofiary tych straszliwych eksperymentów oczywiście zginęły.**

Inną formą potwornych badań „naukowych" nad więźniami było sztuczne odmrażanie rąk i nóg, co prowadziło do utraty palców i w końcu do śmierci.

Jak stwierdza oskarżony Kawasima Kiosi, wskutek tych „eksperymentów" z rąk formacji nr 731 co roku ginęło co najmniej 600 ludzi.

Akt oskarżenia stwierdza, iż japońscy zbrodniarze wojenni na czele z generałem Yamada Otozoo nie ograniczali się do „eksperymentów", **lecz stosowali również w wojnie broń bakteriologiczną.**

(Dalszy ciąg sprawozdania z procesu podamy w jutrzejszym numerze „Głosu").

Szpiedzy i dywersanci zdemaskowani

Na Węgrzech wykryto rozgałęzioną organizację, która zajmowała się szpiegostwem, dywersją i sabotażem gospodarczym. Głównymi sprężynami tej organizacji byli: Robert Vogeler — obywatel amerykański, agent wywiadu, który dla zamaskowania swej działalności zajmował oficjalnie stanowisko kierownika filii amerykańskiego towarzystwa „International Standart Electric Corporation", oraz Edgard Sanders, współpracownik angielskiego wywiadu, również formalnie zatrudniony w wyżej wymienionej firmie. Do współpracy w charakterze agentów werbowali oni obywateli węgierskich, rekrutujących się z elementów wrogich demokracji.

Szajka wytrawnych szpiegów przesyłała swym imperialistycznym mocodawcom informacje gospodarcze, wojskowe, plany techniczne, mapy oraz inne materiały będące tajemnicą państwową. Organizowała ona sabotaże w zakładach przemysłowych, używając do tego ohydnego procederu węgierskich faszystów, których opłacano. Celem dywersji było osłabienie aparatu gospodarczego Węgier, niszczenie dorobku ludu pracującego, podkopywanie fundamentów państwa ludowego dla torowania drogi wpływom anglo-amerykańskich imperialistów.

Wykrycie szajki zbrodniarzy na Węgrzech ujawniło jeszcze jedno ogniwo łańcucha szpiegowskiego, jakim anglo-amerykańscy imperialiści usiłują opasać kraje demokracji ludowej. Dla tego celu wyzyskują oni placówki dyplomatyczne, czy też handlowe i obsadzają je rutynowanymi szpiegami.

Niespełna tydzień temu zakończył się u nas w Polsce proces szpiegów francuskich. „Bohaterami" procesu byli urzędnicy zatrudnieni na placówkach dyplomatycznych i konsularnych, którzy nadużywając przywilejów z jakich korzystają dyplomaci, uprawiali szpiegostwo i dywersję na szeroką skalę, do czego angażowali wyrzutków społeczeństwa polskiego i ukrywających się hitlerowców.

Nie trudno stwierdzić, że zarówno w Polsce, jak i na Węgrzech, sieć szpiegowska była organizowana według jednej recepty, że jednakowe metody były stosowane, jednakowy cel przyświecał inspiratorom awantur szpiegowskich. Imperialiści anglo-amerykańscy, którym rosnące siły demokracji spędzają sen z powiek, chwytają się coraz podlejszych i nikczemniejszych metod. Nie wahają się mianowicie naruszać praw międzynarodowych, nadużywać przywilejów dyplomatycznych, nie licząc się z układami i umowami międzynarodowymi.

Ohydne plany imperialistyczne rozbijają się jednak o potężną przeszkodę. Jest nią czujność klasy robotniczej i jej partii. Jest nią potężna wola mas pracujących, które stoją na straży państw ludowych, by uniemożliwić agentom imperialistycznym uprawianie kreciej roboty. Dlatego awanturnicza działalność agentur szpiegowskich w rodzaju anglo-amerykańskiej na Węgrzech, czy to francuskiej w Polsce, jest w porę rozbijana i paraliżowana.

30-lecie wydania dekretu
o likwidacji analfabetyzmu w ZSRR

MOSKWA. Wiele dzienników radzieckich omawia 30-lecie dekretu Rady Komisarzy Ludowych o likwidacji analfabetyzmu. Dekret ten podpisany 26 grudnia 1919 roku przez Lenina był jednym z doniosłych aktów zmierzających do likwidacji ciężkiej spuścizny Rosji carskiej — ciemnoty i nieuctwa.

Deputowany Rady Najwyższej ZSRR Olga Leonowa w artykule opublikowanym na łamach dziennika „Krasnaja Zwiezda" stwierdza, że **w ZSRR zlikwidowano całkowicie analfabetyzm. W ubiegłych latach dokonano wielkiej rewolucji kulturalnej w rezultacie której milionowe rzesze pracujących otrzymały dostęp do nauki i oświaty. Wielkim inicjatorem i organizatorem tej rewolucji był Józef Stalin.**

W ZSRR czynnych jest obecnie ponad 220 tys. szkół początkowych, średnich i technicznych, w których kształci się około 4 milionów ludzi. W roku bież. Rząd Radziecki wyasygnował na oświatę ludową ponad 60 miliardów rubli.

Autorka podkreśla dalej, że sukcesy te są szczególnie wspaniałe na tle sytuacji szkolnictwa w państwach kapitalistycznych. Np. w USA ponad 6 milionów dzieci pozbawiono możliwości uczęszczania do szkoły, a 10 milionów dzieci uczy się w ciągu 3—4 miesięcy w roku. Wśród dorosłych w Stanach Zjednoczonych jest ok. 20 milionów analfabetów.

Jedną z najważniejszych cech rewolucji kulturalnej w ZSRR — podkreśla Leonowa — **jest to, że przeniknęła ona do najbardziej nawet oddalonych zakątków kraju radzieckiego i zmieniła oblicze kulturalne wszystkich narodów ZSRR.**

W okresie przedrewolucyjnym w Rosji carskiej było zaledwie 91 wyższych uczelni. **Obecnie jest ich w Związku Radzieckim ponad 800, na których studiuje ponad milion osób.**

Prowadząc narody radzieckie do komunizmu — stwierdza w zakończeniu autorka — **Partia bolszewicka stwarza wszelkie warunki ku temu, ażeby szybciej zatarły się granice pomiędzy pracą umysłową a fizyczną, żeby nieustannie rosły kadry nowej inteligencji radzieckiej. W ciągu 30 lat, które upłynęły od chwili opublikowania dekretu o likwidacji analfabetyzmu, Partia Lenina—Stalina dokonała gigantycznej pracy w dziedzinie oświaty ludowej. Praca ta była jednym z decydujących czynników zwycięstwa socjalizmu.**

Ostry protest francuskich związkowców przeciw wojnie w Indochinach

PARYŻ (PAP) — Związki Zawodowe CGT arsenału w Cherbourgu uchwaliły rezolucję, w **której wypowiadają się przeciwko produkcji sprzętu wojennego, przeznaczonego na wojnę w Indochinach. Ponadto zebrani postanowili sprzeciwić się wyładowywaniu w Cherbourgu amerykańskiego sprzętu wojennego.**

Komisja Wykonawcza Związków Zawodowych CGT w Cherbourgu wystosowała pisma do wszystkich deputowanych okręgu, radców generalnych i radnych miejskich, wzywając ich do poparcia tej akcji.

Unia młodzieży republikańskiej XII dzielnicy Paryża wystosowała list do wszystkich robotników fabryk samochodowych, znajdujących się na terenie jej dzielnicy, wzywając ich **do zaprzestania produkcji sprzętu wojennego, przeznaczonego do Indochin.**

* * *

Wiele osobistości z profesorem Paul Rivet na czele wystosowało list do prezydenta Republiki, w którym **domaga się zakończenia wojny w Indochinach.**

Autorzy listu przypominają, że 17 tysięcy żołnierzy francuskich poległo w bratobójczej walce z Vietnamem i domagają się natychmiastowego nawiązania bezpośrednich rokowań z prezydentem Ho-Chi-Minchem celem wstrzymania działań wojennych w Indochinach.

Reakcyjny rząd francuski
zaprzedaje przemysł kapitalistom USA

PARYŻ (PAP) — W paryskich kołach finansowych stwierdza się, że dyrektor departamentu ekonomicznego francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych, Alphand, który w imieniu rządu francuskiego prowadził rokowania z Niemcami Zachodnimi — **opracowuje obecnie projekt ustawy, mający na celu ułatwienie kapitałowi amerykańskiemu przenikanie do francuskich towarzystw akcyjnych i wielkich zakładów przemysłowych.**

Nowa ustawa zapewnić ma kapitalistom amerykańskim całkowitą swobodę działania we Francji i usunięcie wszelkich trudności w korzystnych dla nich transakcjach finansowych.

Życzenia Polonii Amerykańskiej dla narodu polskiego

WASZYNGTON (PAP) — Postępowe organizacje Polonii Amerykańskiej przesłały na ręce ambasadora R. P. w Waszyngtonie, Winiewicza, pozdrowienia dla narodu polskiego oraz życzenia świąteczne i noworoczne.

„W imieniu członków stowarzyszeń polskich w Ameryce, polskich związków zawodowych oraz dziesiątek tysięcy przyjaciół i sympatyków — stwierdza depesza — przesyłamy narodowi i rządowi polskiemu z Prezydentem Bierutem na czele najserdeczniejsze życzenia świąteczne i szczęśliwego nowego roku".

Ambasador Winiewicz przekazał demokratycznej Polonii podziękowanie za nadesłane życzenia.

* * *

WASZYNGTON (PAP) — Podobnie, jak w latach poprzednich, ambasador Winiewicz w przemówieniu radiowym złożył Polonii Amerykańskiej życzenia świąteczne i noworoczne.

Komunikat Kancelarii Cywilnej Prezydenta RP

WARSZAWA (PAP). W związku z licznymi pytaniami, Kancelaria Cywilna Prezydenta R. P. komunikuje, że przedstawiciele organizacji społeczno-politycznych i instytucji oraz osoby prywatne, pragnące przekazać życzenia noworoczne Obywatelowi Prezydentowi R. P., będą mogły dnia 1 stycznia 1950 r. w godzinach od 12 do 15 składać podpisy w Księdze Życzeń, wyłożonej w Belwederze.

Kuomintangowcy stracili ostatnie lotnisko

LONDYN (PAP). — Agencja Reutera donosi z Hongkongu, że chińskie wojska ludowe zajęły miasto Kwangnan, leżące w pobliżu Czeng-Tu. W Kwangnan znajdowało się ostatnie większe lotnisko, jakim dysponowali nacjonaliści w Chinach.

Rząd Adenauera i Heussa — na zlecenie anglosaskich mocodawców montuje nowe siły zbrojne Niemiec Zachodnich.

W amerykańskim atelier w Bonn

Bezczelne żądanie władz francuskich
kategorycznie odrzucone przez rząd RP

WARSZAWA (PAP). Dnia 27 grudnia 1949 r. zgłosił się do sekretarza generalnego MSZ ambasadora Wierbłowskiego, ambasador francuski Jean Baelen i zaprotestował w imieniu swego rządu przeciwko zapadłemu w dniu 23 bm. we Wrocławiu wyrokowi w sprawie szpiegów, sabotażystów i dywersantów francuskich, działających w Polsce.

Ponadto ambasador Baelen domagał się natychmiastowego zwolnienia osób skazanych w tym procesie prawomocnym wyrokiem Sądu polskiego i odesłania ich do Francji.

Niesłychane w swojej treści i formie żądanie i protest rządu francuskiego zostały przez sekretarza generalnego MSZ kategorycznie odrzucone w imieniu rządu R. P. jako próba niedopuszczalnego mieszania się do spraw wewnętrznych Polski.

Rezolucja ŚFZZ

Zadania organizacji związkowych w walce o pokój

PARYŻ (PAP) — Biuro Wykonawcze Światowej Federacji Związków Zawodowych uchwaliło rezolucję o zadaniach organizacji związkowych w walce o pokój.

Rezolucja podkreśla, że **doniosłe rezultaty pracy nad zrzeszaniem mas w obronie pokoju, osiągnięte w związku z organizacją Międzynarodowego Dnia Walki o Pokój 2 października, wskazują, że należy przystąpić do organizowania Międzynarodowego Dnia Walki o Pokój w 1950 roku.**

Bokserzy polscy zwyciężają we Francji

PARYŻ (obsł. wł.) — Bokserzy polscy, wchodzący w skład ekipy sportowej polskich związków zawodowych, przybyłej do Francji z okazji jubileuszowych zawodów sportowych FSGT, stoczyli w miejscowości Sallaumine 5 walk propagandowych, w tym 3 z miejscowymi zawodnikami polonii francuskiej. W wadze koguciej Grzywocz pokonał na punkty Sakwińskiego, w piórkowej Sadowski wygrał wysoko na punkty ze Szczepańskim oraz w lekkiej Ścigała wypunktował Gruszczyńskiego. Ponadto stoczono dwie walki pokazowe: Debisz — Chychła i Nowara — Cebulak.

W kilku wierszach

WIELKA AFERA FINANSOWA W BELGII

BRUKSELA (PAP). Belgijskie władze śledcze wykryły olbrzymią aferę finansową, w którą wmieszani są dyrektorzy największych banków. Aresztowano już kilkunastu dyrektorów. Aresztowani trudnili się nielegalnym handlem akcjami, zarabiając na tym kilkaset milionów franków belgijskich.

500 OFIAR W CZASIE ŚWIĄT W STANACH ZJEDNOCZONYCH

NOWY JORK (PAP). W ciągu tegorocznych świąt zginęło w Stanach Zjednoczonych około 500 osób. 350 z nich zostało zabitych w wypadkach ulicznych, zaś ponad 60 zginęło w płomieniach.

FIASKO ROZMÓW WOKÓŁ UTWORZENIA SKANDYNAWSKIEJ UNII CELNEJ

KOPENHAGA (PAP). Jak donosi dziennik „Berlingske Tidende", trwające od dwóch lat rozmowy w sprawie utworzenia unii celnej krajów skandynawskich, zakończyły się ostatecznie niepowodzeniem. Dziennik zapowiada ogłoszenie w najbliższych dniach oficjalnego komunikatu na ten temat.

Grupa agitatorów — czołowym aktywem organizacji partyjnej

W ciągu ostatniego półrocza w partii naszej wychował się nowy aktyw partyjny — stutysięczna armia agitatorów.

W organizacjach partyjnych pojawił się nowy typ aktywisty — agitator, który cierpliwie i systematycznie uświadamia swoje otoczenie, tłumaczy naszą politykę, mobilizuje masy swoim słowem i przykładem do lepszej pracy, do wykonania haseł partii.

Mamy już tysiące przykładów agitatorów, którzy rozbudzili w swoim oddziale fabrycznym ruch współzawodnictwa pracy, walkę o oszczędność, podnieśli jakość produkcji i dyscyplinę pracy. Mamy już tysiące przykładów agitatorów, którzy duszą w zarodku wrogą, szeptaną propagandę, próby szerzenia paniki towarowej i reakcyjnych plotek.

Mamy już liczne przykłady osiągnięć naszych agitatorów wiejskich w mobilizacji chłopów do szerokiego udziału w kontraktacji trzody chlewnej, do akuratnej spłaty podatków, a także w walce o przekonanie i pozyskanie chłopów dla spółdzielni produkcyjnych.

Coraz częściej agitatorzy nie tylko tłumaczą, przekonują i uświadamiają, ale pomagają swoim towarzyszom pracy i sąsiadom, bezpartyjnym, pozyskując tym głębsze zaufanie i autorytet.

W ten sposób do arsenału środków wychowania mas i kształtowania ich świadomości obok prasy, radia, filmu, zgromadzeń i wieców, dochodzi dziś jeszcze jeden czynnik, docierający nieraz głębiej i bardziej bezpośrednio od innych — zorganizowana na skalę masową agitacja indywidualna.

„Grupy agitatorów — stwierdził tow. Bierut na III Plenum KC — zaczynają odgrywać poważną rolę w łączności między partią a masami".

* * *

Uwzględniając wagę pracy agitacyjnej, jako podstawowego środka oddziaływania partii na masy oraz mobilizacji mas do walki o hasła partii — Biuro Organizacyjne KC powzięło ostatnio uchwałę w sprawie „pracy grup agitatorów w woj. pomorskim".

Uchwała ta, opierająca się na szczegółowej analizie osiągnięć i słabości pracy agitacyjnej w jednym województwie, stanowi wytyczną dla całej partii, dla wszystkich komitetów partyjnych.

Organizacje partyjne w woj. pomorskim mają za sobą szereg poważnych osiągnięć, mogących służyć za przykład dla innych województw.

Grupy agitatorów istnieją tu w połowie zakładowych organizacji partyjnych województwa, we wszystkich gminach wiejskich, obejmując obecnie ponad 8.500 członków wojewódzkiej organizacji partyjnej.

Kierownikami grup są z reguły sekretarze organizacji. W wielu powiatach zarówno kierownicy grup, jak i sami agitatorzy są na ogół systematycznie zbierani i instruowani. Poważnej poprawie uległ dobór agitatorów, ewidencja i kontrola ich pracy. Agitatorzy prowadzą już w większości wypadków pracę uświadamiającą w swoim otoczeniu, wśród ustalonego kręgu ludzi.

Pomorska organizacja coraz mocniej odczuwa ożywczy wpływ pracy agitatorów na wzmożenie aktywności masy partyjnej w fabrykach i we wsiach w walce o plan i oszczędność (na przykład fabryki: Pe-Pe-Ge, Solvay, Toruńskie Zakłady Graficzne — Atra i inne), w walce o spółdzielnie produkcyjne (Szubin, Wieś, Dąbrówka Słupska, gmina Gniewkowo, Królikowo i inne).

* * *

Biuro Organizacyjne zanalizowało równocześnie słabości w pracy grup agitatorów woj. pomorskiego, charakterystyczne dla całej partii. A więc wciąż jeszcze niedostateczną rozbudowę sieci grup agitatorów indywidualnych, nie zawsze właściwy dobór agitatorów (pomijanie przeszkolonych członków partii i wysuwanie towarzyszy słabo uświadomionych), nikły udział kobiet, bierność wielu grup agitatorów, a nade wszystko niski poziom agitacji, wynikający ze słabości uzbrojenia politycznego poważnej części naszych agitatorów.

Uchwała podkreśla także nie dość konkretne i niedość systematyczne kierownictwo pracą grup agitatorów ze strony instancji partyjnych.

Praca uświadamiająca wśród mas pozostaje wciąż jeszcze w tyle za naszą ofensywą na froncie ekonomicznym, w tyle za naszymi osiągnięciami w budowie socjalistycznego ustroju.

Aby iść szybciej naprzód, aby skutecznie prowadzić pracę polityczną i organizacyjną w rozmaitych dziedzinach budownictwa socjalistycznego, aby zwalczać opór wroga klasowego i demaskować jego chwyty, aby z miejsca reagować na jego podstępną robotę, aby tropić go i izolować od mas, aby skupiać najszersze masy ludowe do codziennej walki o pokój, trzeba nieustannie prowadzić szeroką pracę uświadamiającą przez dziesiątki tysięcy zorganizowanych i ideologicznie uzbrojonych agitatorów partyjnych.

Lenin mówił:

„Im głębsze jest przeobrażenie, którego chcemy dokonać, tym bardziej należy spotęgować zainteresowanie i świadomy stosunek do niego, przekonać o jego konieczności nowe i nowe miliony i dziesiątki milionów".

My dokonujemy coraz głębszych przeobrażeń, podcinając coraz głębiej korzenie kapitalizmu i tworząc coraz mocniejszy fundament nowego ustroju.

Nie można iść naprzód, nie budząc świadomego stosunku do budownictwa socjalistycznego i głębokiego przeświadczenia o jego słuszności i konieczności wśród coraz szerszych milionowych rzesz narodu. Masowa, zorganizowana, cierpliwa i przekonywująca praca agitatorów partyjnych powinna odegrać wielką rolę w realizacji tego zadania.

Biuro Organizacyjne wytyczyło zadania, stojące przed organizacjami partyjnymi w dziedzinie pracy agitacyjnej. Wyliczmy najważniejsze z nich:

— **szerzej rozbudować sieć grup agitatorów** nie tylko w fabrykach, ale i w PGR, w osiedlach i koloniach robotniczych, w rejonach spółdzielni produkcyjnych;

— **poprawić dobór** agitatorów, a skład grupy agitatorów zatwierdzać na ogólnym zebraniu podstawowej organizacji partyjnej;

— **podnieść poziom polityczny agitacji,** wzbogacić treść pracy agitatora, wiązać codzienne zadania, stojące przed każdym pracownikiem, zakładem pracy, gromadą, miastem, powiatem — z zadaniami stojącymi przed całym krajem w budownictwie socjalizmu, w walce o siłę naszego państwa i utrwalenie pokoju;

— **wzbogacić formy i środki agitacji** — obok indywidualnych rozmów wprowadzać zbiorowe czytanie prasy, pogadanki w nielicznym gronie, słuchanie radia, wykorzystać fabryczne radiowęzły, świetlice na wsi itd.;

— **szkolić agitatorów,** uzbrajać ich ideologicznie, tak aby byli zdolni odpowiadać na pytania nurtujące masy, skutecznie zwalczać kłamliwą propagandę wroga klasowego, zaopatrywać agitatorów w wydawnictwa i broszury, organizować specjalne seminaria i odczyty dla agitatorów;

— **usprawnić kierownictwo** pracą agitacyjną przez systematyczne odprawy kierowników grup agitatorów, zebrania instrukcyjne grup, zachowując wszędzie zasadę, że kierownikiem grupy agitatorów jest sekretarz podstawowej organizacji partyjnej.

Realizacja tych wskazań przez wszystkie organizacje partyjne, będzie nowym krokiem naprzód w umocnieniu więzi partii z szerokimi masami ludowymi.

Żywe, bojowe, politycznie uświadomione grupy agitatorów powinny stać się w każdej akcji czołowym aktywem organizacji partyjnych, niosącym prawdę i hasła partii w masy.

Na zebraniach wyborczych, odbywających się obecnie w organizacjach partyjnych, usprawnienie działalności grup agitatorów według wytycznych Biura Organizacyjnego KC, powinno stać się jednym z podstawowych zagadnień podniesienia na wyższy poziom całej pracy organizacji partyjnych.

Konsultant amerykańskiej komisji dla spraw kontroli nad energią atomową Leapp — stwierdził, że należy rozpisać pożyczkę w wysokości jednego miliarda dolarów dla wzmożenia szpiegostwa w ZSRR i krajach demokracji ludowej!

Co łaska na amerykańskich szpiegów!

Nowy wynalazek radzieckich konstruktorów

MOSKWA. Radzieccy konstruktorzy notują nowe poważne osiągnięcia w dziedzinie budowy nowoczesnych kombajnów węglowych.

Ostatnio skonstruowano nowy kombajn węglowy, znajdujący zastosowanie przy eksploatacji pochyłych pokładów węglowych w Zagłębiu Donieckim. Kombajny te znalazły już praktyczne zastosowanie.

Masowe protesty przeciw wysiedlaniu Polaków z Francji

PARYŻ (PAP) — Do Paryża napływają w dalszym ciągu ze wszystkich ośrodków wychodźtwa protesty w związku z ostatnimi wysiedleniami Polaków z Francji.

Protestacyjne rezolucje nadeszły m. inn. od Związku Polaków, byłych uczestników ruchu oporu w Paryżu, Rady Rodzicielskiej z Pecquencourt, Rady Narodowej Polaków z Champagnac-les-Mines, Związku Inwalidów Wojennych z Merlebach - Reyming, oraz od organizacji młodzieżowej „Grunwald" z Lourches.

Rozbijacka działalność władz związków zawodowych w Finlandii

HELSINKI (PAP) — W dzienniku „Vapaa Sana" zamieszczono komunikat Biura Wykonawczego związku zawodowego fińskich robotników transportowych, protestujący przeciw wykluczeniu tego związku z centrali fińskich związków zawodowych. Komunikat podkreśla, że istotnym powodem tej decyzji jest próba rozbicia fińskiego ruchu związkowego i osłabienia w ten sposób jego sił.

Jeńcy niemieccy z Polski wracają do kraju

BERLIN (PAP) — Do Frankfurtu nad Odrą przybył transport jeńców niemieckich z Polski, który został uroczyście powitany przez władze miejskie.

Na marginesie afery Parnella Thomasa

Z piedestału „obrońcy amerykanizmu" do więziennej celi malwersanta

N. Jork, w grudniu.

Kiedy w 1938 r. Martin Dies stanął na czele nowoutworzonej Komisji Kongresu dla Badania Działalności Antyamerykańskiej, w skład tej komisji wszedł J. Parnell Thomas, członek Izby Reprezentantów, republikanin z New Jersey.

Od 1938 r. Thomas był bez przerwy członkiem tej komisji, a w czasie kadencji 80 Kongresu był jej przewodniczącym. Komisja ta, w imię „czystości życia amerykańskiego" rozpoczęła w 1938 r. kampanię oczerniania Franklina Roosevelta i jego New Dealu. W imię tej „czystości życia amerykańskiego" w ciągu jedenastu lat swego istnienia komisja prowadziła niecną, nie przebierającą w środkach walkę z każdym przejawem wolnej myśli, terroryzując działaczy postępowych, szkalując ich i wtrącając za kraty więzienne.

W todze inkwizytora

Parnell Thomas, jako przewodniczący komisji w latach 1946—1948 wykazał wyjątkową aktywność. Rozpętał histerię, prowadząc nagonkę przeciwko działaczom politycznym i przywódcom związków zawodowych, przeciwko aktorom i pisarzom. Pokazowe procesy szeroko rozreklamowane przedstawienia, reżyserowane przez Thomasa, z udziałem setek fotografów, reporterów i operatorów filmowych — były obliczane na szerzenie „komunistycznego straszaka", na sterroryzowanie najbardziej niezależnych działaczy.

Parnell Thomas, pan życia i śmierci, nieomylny interpretator czystości życia i moralności amerykańskiej, podczas posiedzeń komisji walił pięścią w stół, grzmiał, żądał od świadków wyznania wiary, posyłał ich za kraty więzienne, cenzurował książki i listy, kontrolował życie prywatne.

Wśród ofiar Thomasa znaleźli się Edward Barsky, Howard Fast i inni przywódcy Antyfaszystowskiego Komitetu, zajmującego się opieką nad uchodźcami hiszpańskimi. Wśród ofiar tych byli pisarze, aktorzy i kompozytorzy Hollywood, jak Howard Lawson, Albert Maltz, Edward Dmytryk oraz wiele innych znanych osobistości amerykańskiego życia.

Wprawdzie Thomas był republikaninem, a w komisji było też kilku członków Partii Demokratycznej, nie było jednak pomiędzy nimi nigdy jakiejkolwiek niezgodności poglądów. Członkowie jej myśleli jednakowo, działali i głosowali w identyczny sposób. Reprezentowali zgraną, jednolitą spółkę amerykańskiej reakcji. Poczynania swoje ubierali w maskę patriotyzmu i obrony Ameryki przed obcymi wpływami. Głosili czystość obyczajów, wysokie zasady etyczne, walkę z „antyamerykanizmem".

Oszukańcze praktyki pana prezesa

Na czym polega ten patriotyzm i czystość obyczajów, wyjaśnił niedawno sam Thomas. Tym razem mówił już bez buty i pewności siebie. *Został postawiony w stan oskarżenia za zwykłe oszustwo kryminalne.*

Ten stróż moralności amerykańskiej musiał przyznać, że jako przewodniczący „antyamerykańskiej komisji", wpisywał na listę pracowników osoby, które nigdy nie pracowały dla komisji, przy czym pensje ich wykazane na liście płacy pobierał dla siebie. W ten sposób Thomas okradł Skarb Państwa na sumę 8.800 dolarów. Dowody oskarżenia były tak oczywiste, że Thomas w trzecim dniu rozprawy zrezygnował z obrony i oddał się na łaskę sądu. Sąd okazał wielką wyrozumiałość i skazał go tylko na 6 miesięcy więzienia mimo, iż najwyższy wymiar kary przewidziany za to przestępstwo przewiduje 32 lata więzienia.

Zezowata Temida

W tym samym czasie, kiedy sędzia Medina skazał przywódców komunistycznych na długoletnie więzienie, kiedy za rzekomą „obrazę" sądu adwokaci broniący komunistów zostali pozbawieni wolności na 6 miesięcy — sprawiedliwość amerykańska w stosunku do tego ordynarnego oszusta okazała się łagodna i niezmiernie łaskawa. Niektórzy przyjaciele Thomasa uporczywie zapewniają nadal o jego „niewinności", a żona jego zapowiedziała, że będzie kandydowała w najbliższych dodatkowych wyborach do kongresu na miejsce męża, który „złożył swoją rezygnację" z kongresu z datą ważności w dn. 2 stycznia 1950 r.

Na razie Thomas, który podczas pierwszego tygodnia odsiadywania wyroku w więzieniu w Danbury otrzyma 1.000 dolarów z tytułu pensji kongresmana, będzie najlepiej płatnym więźniem w Stanach Zjednoczonych.

Jan Górski

U naszych przyjaciół

POPIERSIE STALINA NA WYSOKOŚCI 4.680 METRÓW

Do Dżaudzikau powróciła grupa alpinistów północno-osetyńskiej autonomicznej republiki, która zdobyła jeden z najtrudniejszych szczytów grzbietu kaukaskiego górę Szau - Hoh, wysokości 4.680 m.

Alpiniści wmurowali na szczycie popiersie Józefa Stalina. Wspinaczka ta, która odbywała się w niezwykle ciężkich warunkach jest kolejnym sukcesem sportowym alpinistów radzieckich.

WYCZYNY BUŁGARSKICH ALPINISTÓW

Wspaniałego wyczynu dokonało 130 bułgarskich alpinistów, którzy zdobyli najwyższy w kraju szczyt im. Stalina.

Wspinaczka odbywała się w niezwykle trudnych warunkach atmosferycznych. Porywisty wiatr i głęboka pokrywa śnieżna utrudniały podejście. Po osiągnięciu szczytu alpiniści bułgarscy pomyślnie powrócili na dół.

ODZNACZENIA MINISTRÓW RADZIECKICH

Z okazji 50-lecia urodzin S. Akopowa — ministra przemysłu samochodowego i traktorowego ZSRR oraz za jego zasługi w rozwoju radzieckiego przemysłu motorowego prezydium Rady Najwyższej ZSRR odznaczyło Akopowa orderem Lenina.

Orderem Lenina odznaczono również ministra sowchozów ZSRR L. Skworcowa w związku z 50-leciem urodzin, za zasługi położone dla rozwoju rolnictwa radzieckiego.

ZBRODNIARZ OCALIŁ SWĄ GŁOWĘ

Ostatni akt procesu von Mannsteina

Od własnego korespondenta „Głosu"

Hamburg, w grudniu.

Głęboka cisza zapanowała w szczelnie wypełnionej sali Curio-Haus w Hamburgu, gdzie od czterech miesięcy toczył się proces b. hitlerowskiego marszałka von Mannsteina, kiedy w poniedziałek 19 grudnia trybunał wojenny przystąpił do odczytania wyroku na tego jednego z największych, najpotworniejszych zbrodniarzy.

Wchodząc na salę von Mannstein był jeszcze bardzo butny i bardzo pewny siebie; skinął głową swym angielskim przyjaciołom z ławy obrończej, odszukał wzrokiem siedzących na sali między publicznością żonę i syna, studenta ze Stuttgartu, wreszcie poszedł na swoje miejsce na ławie oskarżonych, gdzie nie znalazł już wyściełanego fotelu, na którym dotychczas co dzień zasiadał.

LUDOBÓJCA WYSŁUCHUJE WYROKU

Gdy wkroczył trybunał na czele z przewodniczącym, generałem Simpsonem, von Mannstein powstał z miejsca i patrzył wyczekująco w stronę stołów sędziów; nie nałożył, jak zwykle, słuchawek radiowych na głowę, lecz jedną z nich trzymał niedbale prawą ręką przy uchu.

W miarę jednak **czytania wyroku,** pewność siebie i pruska sztywność zaczęły ludobójcę opuszczać, a ręka, trzymająca słuchawki, drżała coraz bardziej. Wreszcie, po ostatnich słowach wyroku **„osiemnaście lat więzienia"**, von Mannstein cisnął w pasji słuchawki na ziemię i dopiero, gdy pełniący służbę sierżant ujął go pod ramię — dał się wyprowadzić z sali, rzucając jednak wciąż pełne nienawiści spojrzenia poza siebie.

Wyprowadzono go tylnym wyjściem do karetki więziennej i odwieziono z powrotem do brytyjskiego lazaretu, gdzie Mannstein zajmował od dłuższego czasu osobny, wygodnie umeblowany pokój i korzystał z obfitego pożywienia. Wałęsające się przed gmachem sądu gromady ex-hitlerowców hamburskich, do których dotarła już wieść o wyroku, nie zdążyły wprawdzie urządzić demonstracji, ale mogły jeszcze w ślad za karetkę zawołać: „Freiheit für von Mannstein!" — **„Wolność dla Mannsteina!"**.

DLACZEGO NIE KARA ŚMIERCI?

Według wszelkich zasad sprawiedliwości ludzkiej, **Mannstein w pełni zasługiwał na karę śmierci.** Wprawdzie można uważać, że w wieku Mannsteina kara 18 lat równoznaczna jest z karą dożywotniego więzienia, ale myliłby się ten, kto chciałby w wyroku tym upatrywać nagłą zmianę nastawienia rządzących w Wielkiej Brytanii kół do b. hitlerowskich dygnitarzy i generałów. Trzeba zwrócić uwagę na fakt, że Mannsteina uznano winnym tylko w dziewięciu punktach skargi, natomiast w siedmiu punktach uznano go niewinnym, a w tych siedmiu punktach mieściły się m. inn. **wszystkie zbrodnie, popełnione w Polsce na ludności cywilnej** przez armię, której szefem sztabu był wówczas Mannstein, również „niewinnym" okazał się on, jako zbrodniarz rozstrzeliwujący bez sądu **„osoby podejrzane"** w Związku Radzieckim, lub nakazujący masową **likwidację Żydów.**

Te zupełnie niezrozumiałe dla każdego, kto widział wojska Mannsteina w Polsce, „okoliczności łagodzące" uratowały go zapewne (w oczach brytyjskiej „sprawiedliwości!") od stryczka; osiemnaście lat więzienia, owe maksimum, na które zdobył się sąd brytyjski, stanowi wprawdzie potępienie haniebnych i zbrodniczych czynów człowieka, który nosił mundur generała, ale nie bez wpływu na ten wyrok musiał pozostać głos **oburzenia i gniewu,** który wśród milionów rzetelnych i uczciwych ludzi na całym świecie, a również i w Anglii, wywołały **próby wybielenia Mannsteina.**

CYNICZNE POPISY OBRONY

Widownią ich przez długie cztery miesiące była sala trybunału w Hamburgu, zaś wykonawcami **pp. Silkin i Paget.** Jeżeli dwaj Anglicy, członkowie Labour Party — rzekomo „socjalistycznej" partii pracy, na domiar jeszcze i prawnicy, mogli posunąć się do porównywania bestialskiego mordercy tysięcy mężczyzn, kobiet i dzieci z... Joanną d'Arc, to owe bezczelne, cyniczne głosy nie mogły nie wzbudzić głębokiego oburzenia, którego echa musiały w końcu dotrzeć i do stołu sędziowskiego.

Oburzenie to znalazło swój wyraz również i w **pamiętnym liście delegata Polski, majora Achta,** który wobec obrażającego pamięć poległych i zamordowanych obywateli radzieckich i polskich zachowania się brytyjskiej obrony — zmuszony był zrezygnować z dalszego udziału w procesie.

ZAWIEDZIONE NADZIEJE

Pobratymcy mr. Pageta w Zachodnich Niemczech spodziewali się wyroku uniewinniającego; liczyli, że teza — zwalania całej winy i odpowiedzialności na dwie nieżyjące „osoby główne": Hitlera i Himmlera uratuje w ostatnim procesie zbrodniarzy wojennych von Mannsteina od kary, przez co stworzy się precedens **do dokonania rewizji procesów poprzednich.**

Zawiedli się — wraz z całym pagetowskim obozem w Niemczech i w Anglii, i stąd źle maskowana wściekłość na łamach reakcyjnej prasy niemieckiej i „głosy przestrogi" w niektórych dziennikach angielskich, że niby po co to było w cztery lata po wojnie „szukać zemsty" i „zrażać sobie Niemców". Szkoda, że dzienniki angielskie nie dodały, iż chodzi im w tym wypadku o **względy neofaszystowskiej kliki niemieckich militarystów, bo tylko tam, a nie wśród mas robotniczych i postępowej inteligencji, mógł szukać von Mannstein poparcia i sympatii.**

RACHUBY NA AMNESTIĘ

Jednak pomimo zapadnięcia wyroku sprawa się jeszcze całkowicie nie **zakończyła.**

Przede wszystkim wyrok musi być zatwierdzony przez głównodowodzącego armii Renu. Poza tym obrona zapowiedziała apelację, a mimo, że fakt wydania wyroku skazującego potępił i obrońców i ich protektorów, należy sądzić, że Churchill i tym razem sypnie groszem na „święty cel". Wreszcie — co najbardziej prawdopodobne — **to rachuby na amnestię,** o której już nazajutrz po wyroku przebąkiwał „News Chronicle". Nadzieje tym bardziej uzasadnione, że przecież **Amerykanie zwalniają więzionych hitlerowców z obozów,** a w przededniu skazania von Mannsteina zwolnili nawet głównego organizatora piątej kolumny za granicą — Bohlego.

Przyszłość pokaże, co się naprawdę będzie działo ze starym zbrodniarzem wojennym: czy przesiedzi 18 lat w więzieniu, czy też 18 **miesięcy w angielskim lazarecie.**

Leopold Marschak.

USA wzmagają kontrolę w Indiach

LONDYN (PAP) **Dziennik „Daily Worker" przytacza dane, świadczące o wzmożeniu amerykańskiej** kontroli finansowej w Indiach.

Rokowania finansowe między przedstawicielami Indii i Stanów Zjednoczonych toczyły się w ciągu całego 1949 roku. W tym czasie odbyła się również konferencja przemysłowców amerykańskich i indyjskich w New Delhi.

„Daily Worker" przypomina, że Indie otrzymały dwie pożyczki od kontrolowanego przez Stany Zjednoczone banku międzynarodowego. Są to pożyczki krótkoterminowe. **Bank udzielił tych pożyczek na bardzo ciężkich dla Indii warunkach.**

WIERSZE ROBOTNICZE które zrodziła głęboka miłość do Towarzysza Stalina

„Kroczymy ze Stalinem jak z Leninem, rozmawiamy ze Stalinem jak z Leninem, wie on o wszystkich naszych myślach i troskach, całe życie o nas się troszczy...“

Tak mówi o swoim wielkim Wodzu, Nauczycielu i Przyjacielu jedna z pięknych ludowych opowieści radzieckich. Tych opowieści, pieśni i wierszy, odzwierciedlających niezmierną miłość i głęboką cześć, podziw i szacunek narodów Związku Radzieckiego dla Józefa Stalina — zliczyć niepodobna...

Imię Stalina dźwięczy jednak i rozbrzmiewa nie tylko w twórczości narodów wielkiego państwa socjalistycznego. Opowieści, pieśni i wiersze o Stalinie tworzą wszystkie postępowe miłujące wolność demokratyczne narody świata. Bardzo wiele zwłaszcza utworów tego rodzaju powstało w związku z minioną niedawno Wielką Rocznicą 70-lecia urodzin Towarzysza Stalina: niezliczony sztab pisarzy, muzyków i t. d. wziął twórczy udział w uroczystym obchodzie święta całej postępowej ludzkości.

Zamieszczaliśmy piękne „Strofy Stalinowskie“, pisane przez naszych mistrzów pióra, pora wspomnieć o wierszach, poświęconych Wielkiemu Wyzwolicielowi narodu polskiego, a pisanych niewprawną ręką naszego robotnika.

Bo tak się złożyło, iż aczkolwiek — wśród najrozmaitszych form uczczenia dnia Wielkiej Rocznicy — nie był ogłoszony żaden ogólny, oficjalny konkurs literacki, związany z 70-leciem urodzin Towarzysza Stalina, do Redakcji naszej napłynęły od bardzo wielu czytelników wiersze na cześć Wielkiego Jubilata.

Wiersze te — nieraz może i niezbyt „zgrabne“, niejednokrotnie, jeśli chodzi o formę artystyczną — niewprawne i „chropowate“ — odznaczają się przecież zasługującą na najwyższe uznanie cechą: **wszystkie są podyktowane głosem serca, wszystkie płyną z serdecznej, spontanicznej potrzeby wyrażenia uczuć najgłębszej miłości dla Człowieka, któremu Polska, któremu polska klasa robotnicza ma tyle do zawdzięczenia.**

Dźwięczą głębokim przywiązaniem do Tego „co spod jarzma ucisku proletariat wybawił“, proste zwrotki wiersza robotnika **Jana Dziwirskiego z PZPJG Nr. 28:**

„Ileż my, Polacy, Jemu zawdzięczamy,
Że od lat 5 w Polsce już panów nie mamy,
Że spod jarzma ucisku proletariat wybawił.
Za te dobre uczynki — lud Go cały sławi.
Że poprawił on dolę ludzi pracy świata—
OBY WÓDZ. JÓZEF STALIN, ŻYŁ NAM DŁUGIE LATA...

A oto, co pisze młody pocztowiec, uczestnik kursu Telekomunikacyjnego, **Jan Pecyna:**

Dziś, w Dniu Twych urodzin,
Świat cały oddaje Ci hołd,
Przed Tobą się chylą sztandary,
Które szły szlakiem zwycięstwa,
Które przyniosły nam wolność...
Dziś wszyscy, młodzi i starzy,
Życzą Ci, Wodzu kochany,
abyś żył długo i narody świata
wiódł drogą zwycięstwa —
do komunizmu przez socjalizm

Tonem niekłamanej wdzięczności i przywiązania tchnie wiersz pracownicy P. P. „Film Polski“, tow. Julii Kubackiej p. t. **„Pod sztandarem Józefa Stalina“:**

W całym świecie do siebie miłość, Wodzu, budzisz,
hołd i cześć Ci składają dziś miliony ludzi,
z wielką radością w sercu, z lepszą w przyszłość wiarą
grupujemy się wokół Twojego sztandaru...

A oto serdeczne strofy wiersza Z. Poleskiego z Pabianic:

Dziś Twoje święto, Pionierze Wolności,
naród nasz pierwszy śpieszy z życzeniami,
co z serca płyną w bezbrzeżnej wdzięczności...
W ogromnym tłumie podążają z nami
wszyscy, co dzięki Tobie — niewolę ciemiężczą
zmienili w Wolność jasną i wielkie Zwycięstwo...

Wiersze powyższe są małą częścią utworów, jakie otrzymaliśmy w związku z minionym dniem Wielkiej Rocznicy.

Jeżeli je zamieściliśmy — to bynajmniej nie w tym celu, aby je porównywać czy zestawiać ze „Słowem o Stalinie“ Broniewskiego, Pasternaka, Lewina i innych naszych przodujących poetów. Nie o t. zw. wyraz artystyczny nam tu chodzi, lecz o coś więcej: wiersze naszych czytelników są jeszcze jednym dowodem, iż obchód Wielkiej Rocznicy 70-lecia urodzin Towarzysza Stalina miał swój głęboki, serdeczny i naprawdę uczuciowy przebieg w sercach polskiej klasy robotniczej.

Wiersze naszych czytelników są obok pamiętnych Dni Stalinowskiej Pracy, obok Wart Stalinowskich, obok potężnej fali zobowiązań produkcyjnych, które ogarnęły cały kraj jeszcze jednym dowodem głębi uczuć żywionych przez najszersze masy pracujące Polski do osoby Towarzysza Stalina.

To i owo

Z życia „ptaszków“

Bierze się kawałek cielęciny, tłucze się ją drewnianą pałą lub czymś podobnym, obtacza w jajku i tartej bułce itd.

Nie wiem, czy dane powyższe są zupełnie ścisłe, ale tak bodajże przyrządza się popularny sznycel po wiedeńsku.

Bierze się ptaszka (przeważnie t.zw. niebieskiego), przystraja się go w piórka dyplomatyczne, pozłaca go się dla zachęty i każe mu się dziobać cudze pole, tak żeby tego „nikt nie zauważył“.

Te dane są o wiele dokładniejsze, a dotyczą t.zw. dania dyplomatycznego u la Moch pt. szpicel po parysku.

Właśnie z tajnikami „dyplomatycznej“ kuchni francuskiej zapoznał nas wcale dobrze — niedawno zakończony wrocławski proces agentów wywiadu francuskiego: Ivonne Bassaler, Bazylego Bukisowa i spółki.

Niezbyt wonne zapachy tej kuchni b. zakręciły w nosie całej reakcyjnej prasie francuskiej. Zieje ona szlachetnym oburzeniem na zdemaskowanie przez polskie władze sądowe przepisu na dyplomatycznego „szpicla po parysku“. Jeden tylko organ powonienia znanego smakosza faszystowskiego, gen. de Gaulle — tygodnik „Carrefour“ znalazł się, można powiedzieć — na poziomie. Zaatakował on nawet p. Mocha. Że kiepsko cały przepis na szpicle przygotował.

— Ptaszki konsularne i przy ambasadach — twierdzi „Carrefour“ — powinny być bardziej cwane i ...lotne, tak żeby nikt ich nie mógł nakryć. Nie żadne tam szare wróble, jak Robineau, ale wyrafinowane, mądre szpaki...

Oczywiście, rada „Carrefour“ jest b. cenna, ale spóźniona. Na ptaszki wszelakiego autoramentu, które będą usiłowały robić szkody na naszym polu — znajdą się odpowiednie ...gniazdka.

E. Tam.

Imię Stalina - sztandarem mas robotniczych

Czyn Stalinowski pogłębił i rozwinął współzawodnictwo pracy

Tow. tow. Pokora, Frontczak, Grabowska

Łódzka klasa robotnicza podejmowała niezliczone zobowiązania w celu godnego uczczenia **70-rocznicy urodzin Towarzysza Józefa Stalina.**

Składały zobowiązania produkcyjne całe oddziały fabryk włókienniczych, metalowych, drzewnych i t. p., zespoły i poszczególni robotnicy.

W ciągu pamiętnych trzech Dni Stalinowskiej Pracy we wszystkich fabrykach znacznie wzrosła **wydajność produkcji**, podniosła się jej **jakość**. W okresie, poprzedzającym dzień 21 grudnia, rozwinął się i pogłębił wspaniale ruch **współzawodnictwa pracy,** dojrzały nowe jego formy...

Oto popatrzmy, jak Czyn Stalinowski pogłębił i rozwinął współzawodnictwo w **Ośrodku Konfekcyjnym Nr 4**. Obecnie uczestniczy w nim 73 procent załogi, a chociaż ostatni etap jeszcze się nie zakończył, wiadomo już, że przyniesie obfite plony. Do tego sukcesu przyczyniły się zobowiązania, podjęte przez załogę w hołdzie dla Towarzysza Stalina. Postanowiono, że plan za miesiąc grudzień wykonany zostanie **do dnia 21.** To, co postanowione — musiało zostać wykonane. Szybciej zaturkotały krawieckie maszyny, prędzej niż zwykle migały zręczne palce szwaczek. W przyśpieszonym tempie przesuwały się sztuki towaru w krojowni. Cała załoga żyła tylko tą jedną myślą: na 21 trzeba wykonać plan miesięczny.

Wspaniale rozkwitło wówczas współzawodnictwo, szlachetna rywalizacja żeby być pierwszym, żeby pracę swą wykonać jak najlepiej.

21 grudnia o godz. 10,30 wśród ogólnej radości załoga Ośrodka Nr 4 dowiedziała się, że **zobowiązanie zostało w całości wypełnione.**

* * *

W tym ogólnym współzawodnictwie wyróżniło się wiele osób, które podczas historycznych Dni Stalinowskiej Pracy przekroczyły wszystkie swe dotychczasowe wyniki, bijąc wszelkie swe rekordy i osiągając najwyższy procent wykonania planu.

Najlepsze z najlepszych to. tow. tow. **Alicja Grabowska**, prasowaczka, tow. **Frontczak** — pakowaczka oraz ob. **Maria Pokora,** zatrudniona, jako szwaczka.

Prostymi słowy opowiadają nam, co wpłynęło na tę niespotykaną dotychczas wydajność ich pracy. Nie znają górnolotnych wyrażeń, ale w ich szczerych, zwięzłych wypowiedziach zawiera się cała tajemnica owych osiągnięć produkcyjnych.

— Chciałyśmy jak najlepiej uczcić drogą nam Osobę Towarzysza Stalina. Wiemy dobrze, jak wiele Mu zawdzięczamy. Pamiętamy, jak ciężko było nam żyć przed wojną. Obecnie dzieci nasze mogą korzystać ze żłobków, przedszkoli i szkół, zaś robotnik otoczony jest troskliwą opieką. Widzimy przed sobą jasną i pewną przyszłość, jakże więc nie zrobić wszystkiego dla Tego, któremu wszystko zawdzięczamy!

Ta świadomość wydobyła z tych trzech robotnic nowe, niespotykane dotychczas siły. W ciągu Dni Stalinowskiej Pracy tow. Grabowska wykonała 202,5 procent normy dziennej tow. Frontczak — 130,03 proc. ob. Pokora 200 proc.

* * *

W Ośrodku Konfekcyjnym **Nr 4 znaczenie Dni Stalinowskiej Pracy dla** zespolenia najwyższego wysiłku i nieugiętej woli załogi celem przedterminowego wykonania planu staje się zupełnie oczywiste. Do czasu obchodu rocznicy urodzin Towarzysza Stalina zespoły najwyższej jakości w ogóle tu nie istniały. Teraz powstały już 3. Wytwarzały one po 100 proc. primy, i obiecują że również dalej będą świecić przykładem innym i niewątpliwie wydatnie przyczynią się **do rozwoju współzawodnictwa jakościowego. Do niedawna fabryka wytwarzała tylko 80 proc. I-go gatunku.** Obecnie produkuje już 97 proc. primy. Stało się to dzięki wspaniałemu zrywowi który nastąpił w trakcie przygotowań do obchodu Wielkiej Rocznicy.

Doniosła uroczystość **70 rocznicy urodzin Wodza proletariatu,** która porwała masy robotnicze do potężnego, ożywionego zapałem wysiłku wywarła rozstrzygający wpływ na rozwój współzawodnictwa pracy nie tylko w Ośrodku Konfekcyjnym Nr 4, lecz również w **większości innych zakładów przemysłowych.**

Dni Stalinowskiej Pracy zostawiły po sobie obfity plon. Dni Stalinowskiej Pracy wykazały, jak wielkie i drogie jest dla robotników imię Stalina — sztandaru mas pracujących w walce o lepsze socjalistyczne jutro.

Kar.

Tak uczy Stalin:

Kadry decydują

Posiadać słuszną linię polityczną — to oczywiście pierwsza i najważniejsza sprawa. To jednak nie wystarcza. Słuszna linia polityczna potrzebna jest nie dla deklaracji, lecz na to, aby wcielać ją w życie. Żeby jednak wcielać w życie słuszną linię polityczną, potrzebne są k a d r y, potrzebni są ludzie r o z u m i e j ą c y polityczną linię partii, traktujący ją jako swoją własną linię, gotowi wcielać ją w życie, umiejący urzeczywistniać ją w praktyce i mogący odpowiadać za nią, bronić jej, walczyć o nią. Jeśli tego nie ma, to s ł u s z n e j l i n i i politycznej grozi pozostanie na papierze.

(Józef Stalin: Zagadnienia Leninizmu)

Nasi korespondenci fabryczni piszą

Miliony - rzucone molom na pożarcie

Przy ul. Targowej Nr 2 mieści się składnica kapeluszy CHPO, którą instytucja ta przejęła przed rokiem od Centrali Tekstylnej. Prócz licznych zmagazynowanych kapeluszy, będących jeszcze w całkowicie dobrym stanie, znajduje się tam wiele kapeluszy pociętych przez mole. Kapelusze te leżą już w tej składnicy od trzech lat. Zwracano się wprawdzie do placówek PSS, PCH i PDT z propozycją rozprowadzenia tych kapeluszy, obniżając cenę jednego kapelusza z 2.600 złotych do czterystu złotych, placówki te jednak odmówiły ich przyjęcia.

Tymczasem czas mija, mole rozmnażają się na podatnym gruncie, a kapelusze jak leżały, tak dalej leżą. Znaczny odsetek kapeluszy posiada tylko niewielkie uszkodzenia, nawet niewidoczne dla oka i niewątpliwie znalazło by się wielu klientów, którzyby chętnie nabyli je po tej cenie. CHPO jednak stoi widocznie na innym stanowisku, skoro prócz powołania licznych komisji nie przedsięwzięła nic, aby rozsprzedać te nakrycia głowy i odzyskać przynajmniej część beznadziej nie zamrożonego kapitału. Jeżeli jeszcze przez jakiś czas niedbalstwo to będzie trwało, to CHPO nie pozostanie chyba nic innego, jak towar ten wyrzucić.

A może tak dało by się rozprowadzić te kapelusze, zanim pozostała część ulegnie zniszczeniu, między ludzi pracy za pośrednictwem Rad Zakładowych? Szkoda, że o tym nie pomyślano wcześniej, a niejeden robotnik uzyskałby tani i wykonany z dobrego materiału kapelusz.

Korespondent fabryczny „Głosu“ z CHPO

B. W-ski

Studiujemy życiorys Towarzysza Stalina

Inicjatywa PZPB Nr 4 organizowania **kółek, studiujących życiorys Józefa Stalina** znajduje coraz więcej naśladowców. Przed dniem 21 grudnia br. w Ośrodku Nr 4 Łódzkich Zakładów Przemysłu Odzieżowego, zatrudniających ok. 4 tys. osób, powstało 18 Kółek Stalinowskich, zrzeszających ponad 400 członków, PZPR-owców i bezpartyjnych. W większości kółek odbyły się już trzykrotnie zebrania z 80 — 90 procentową frekwencją.

Powstanie kółek studiowania życiorysu Tow. Stalina w Ośrodku Nr 4 jest wynikiem aktywnej pracy organizacji partyjnej, która potrafiła spopularyzować inicjatywę „Czwórki Bawełnianej“ wśród swojej załogi.

IV Wystawa Gazetek Ściennych

coraz liczniej gromadzi zwiedzających

Niechaj wszyscy uczestniczą w głosowaniu

Czerwono - złota gazetka ścienna Zakładów Mechanicznych im. Józefa Strzelczyka, umieszczona w witrynie lokalu Związku Artystów Plastyków, zwraca powszechną uwagę przechodniów i zachęca do zwiedzenia **IV Wystawy Gazetek Ściennych.**

W rzęsiście oświetlonych salach wystawy panuje ożywiony ruch.

Którą gazetkę obejrzeć najpierw?

Eksponaty są tak żywe, barwne, że wszystkie równocześnie przyciągają ku sobie. Barwna mozaika kilkudziesięciu gazetek początkowo rozprasza uwagę widza, który jednak zawsze najpierw zatrzymuje się przed przyciągającą najbardziej efektowną szatą graficzną.

W pierwszej sali powszechną uwagę zwraca **Gazetka Ścienna Pracowników Skarbowych.** Misternie wykonana szata graficzna stała się przyczyną, że w pierwszych dniach gazetka ta po „Torowcu“ otrzymała od zwiedzających, biorących udział w głosowaniu na najlepszą gazetkę, **największą ilość głosów.**

A czy rzeczywiście słusznie?

O poziomie gazetki oprócz formy zewnętrznej rozstrzyga przecież również jej treść. A treść tej gazetki, choć bogata, gdyż zawierająca około 10 zwięzłych ciekawych artykułów, jest w większości swej zbyt ogólna, posiada mało materiału terenowego, a już zupełnie brak jej uwag krytycznych i samokrytycznych.

Gazetka, poświęcona uczczeniu **70-tej rocznicy urodzin Towarzysza Stalina,** powinna nie tylko być wyrazem hołdu i czci dla Wodza Międzynarodowego Proletariatu, ale winna również wykazywać **zrozumienie nauk,** głoszonych przez Wielkiego Nauczyciela.

O tym zapomnieli twórcy gazetki Skarbowców i kolegium redakcyjne „Torowca“.

* * *

Gazetka **„Wełnianej Trójki“** nie należy do tych, które „rzucają“ się w oczy od pierwszego wejrzenia. W niczym to jednak nie umniejsza wartości tej gazetki. Przeciwnie. Wystarczy, aby zwiedzający podszedł bliżej i zapoznał się z jej treścią, a w pełni oceni, że to wydawnictwo może i spełnia na pewno poważną rolę wychowawczą w swym zakładzie pracy. Obok artykułów, mówiących o osiągnięciach zakładu, znajdujemy też wnikliwe uwagi, wytykające ospałą pracę fabrycznego miejscowego koła TPPR itd.

Piękną formę graficzną z bogatą, interesującą treścią łączy w sobie **gazetka Zakładów im. Józefa Strzelczyka.**

Zakłady im. Józefa Stalina mogą się również poszczycić pięknym wydawnictwem — godnym zakładów, noszących imię Wodza Proletariatu.

* * *

Trudno omówić wszystkie gazetki, a choćby nawet tylko te, które zwracają szczególną uwagę. Wybór jest przecież tak wielki! Pragnęlibyśmy jednak bliżej zająć się tymi gazetkami, które jak dotąd najbardziej zainteresowały zwiedzających oraz zwrócić uwagę na te z wydawnictw, którym słusznie powinny przypaść w udziale nagrody.

A nagrody są rzeczywiście imponujące. Wystarczy chyba wspomnieć, że FILM POLSKI przeznaczył dla wyróżnionego kolegium całoroczne passe - partout do wszystkich kin łódzkich.

Nie jest to jedyna nagroda. O pozostałych dowiedzą się Czytelnicy, no, i wyróżnieni, po **ogłoszeniu wyników konkursu.**

* * *

A więc, jakie wnioski i jaki apel do zwiedzających?

— Oglądajcie uważnie eksponaty i bierzcie masowy udział w głosowaniu na najlepszą gazetkę ścienną.

PROMYK

U PROGU NOWEGO ROKU

Dobiega końca rok 1949. Harcerstwo łódzkie ma za sobą jeszcze jeden rok pracy, który spróbujemy sobie zestawić, to znaczy, przebiegniemy myślą to wszystko, co w życiu łódzkiej organizacji harcerskiej wydarzyło się w tym okresie.

Okres działania drużyn harcerskich od stycznia do kwietnia, to najmniej ciekawe miesiące, w ciągu których zastępy w swej pracy podobne były do łodzi, która z rozpędem wypłynęła na cichą wodę i coraz bardziej traciła na szybkości.

Nie było jeszcze nowych programów pracy, nowych stopni, nie było po prostu nowego życia w drużynach, które straciły już serce i zapał do starych programów skautowskich, do Kima „trzech piór" i innych dziwactw, a w nowy rytm pracy jeszcze nie weszły.

Ożywienie wkroczyło do szeregów harcerskich wraz z czerwonymi sztandarami pierwszomajowymi. W dzień Święta Pracy całe harcerstwo łódzkie wzięło udział w manifestacji.

To był start. Po tym przyszły zaraz przygotowania do akcji letniej, do nowej służby w harcerstwie, której ogniową próbą miały być właśnie obozy letnie.

Drużyny przygotowały się do akcji z wielkim zapałem. Dziewczęta i chłopcy czuli, że teraz znajdują się w swoim żywiole.

Na obozy letnie wyjechało 8.072 chłopców i dziewcząt z Łodzi i województwa. To była liczba, której dotychczas żadna kronika harcerska na obozach letnich nie notowała.

Na obozach poznawano już nowe metody pracy organizacyjnej, ustanowiono już nowe stopnie i sprawności. Wyraźmy to za pomocą cyfr: na obozach letnich w lipcu i sierpniu 1949 r. ilość harcerzogodzin, tj. czasu, w ciągu którego harcerki i harcerze prowadzili pracę w polu, przy żniwach, przy oczyszczaniu lasów, urządzaniu ognisk, występów artystycznych, i przy prowadzeniu wielu, wielu innych prac, równała się 285.398 godzinom.

Jeżeli przemnożylibyśmy tę liczbę przez 38, t.j. tyle, ile warta jest przeciętnie w złotych jedna taka godzina, to otrzymamy sumę około 11 milionów złotych. Prawda że wspaniały wynik?

Ale to nie wszystko. Cyfry nie mówią o tym, ile radości, szczęścia i zdrowia zdobyła brać harcerska na obozach. Tego nie można oszacować pieniędzmi, to jest prawdziwy skarb dla nich samych, dla rodziców, dla państwa. Po wakacjach inna praca zakipiała w drużynach.

Jak grzyby po deszczu powstają nowe, coraz to liczniejsze drużyny. Harcerstwo zaczyna być organizacją masową. Dziś mamy jedną drużynę w szkole, za rok będzie ich pięć, siedem, dziesięć w jednej szkole. Zrealizuje się hasło: w każdej klasie — drużyna harcerska.

Harcerska służba łączności

Harcerska służba dziecka

Drużyna zrasta się coraz silniej ze szkołą, mówimy, że staje się jej organiczną częścią, a to połączenie umożliwia właśnie nowa metoda pracy, nowe stopnie, nowe sprawności.

Od paru dni wśród harcerek i harcerzy widać gorączkowe przygotowania. To przygotowania do akcji zimowej. Daleko, aż w piękne, sudeckie góry, jadą ci, którzy potem obejmą nowe drużyny. Kurs dla drużynowych przeszkoli i da harcerstwu łódzkiemu nową, pełną zapału, prawie tysięczną kadrę drużynowych.

Jak wygląda zatem nasz bilans? Po stronie osiągnięć możemy zanotować długą kolumnę: nowe formy pracy, nowe stopnie, sprawności, imponująca akcja letnia, duży przyrost drużyn harcerskich, ośrodki metodyczne, majsterkownie.

Są jednak i niedociągnięcia: brak izb harcerskich, dostatecznej ilości kadry instruktorskiej, drużynowych, by obsadzić nowe, powstające drużyny. Przede wszystkim te słabe strony usuwać będzie organizacja harcerska, w w czym każda harcerka i każdy harcerz będzie pomagać z całym zapałem.

Dziś, możemy sobie powiedzieć, harcerstwo łódzkie wkracza w nowy rok 1950 z pokaźnymi i pięknymi osiągnięciami.

SERGIUSZ MICHAŁKOW

Choinka

Idę w las, by ściąć choinkę.
Wrócę z drzewkiem za godzinkę.

Do mej szkoły, do kolegów,
Wrócę z drzewkiem całym
w śniegu.
Śniegu płatki, lodu sople —
W cieple zmienią się na krople.

Jeśli w lesie spotkam dzisiaj
Prawdziwego z lasu lisa,
To mu powiem z miną srogą:
— Biegnij lisie swoją drogą,
Ja — nie cofnę się o krok!
Biegnij lisie swą ścieżynką,
Przepuść mnie, bym z tą choinką
Zdążył spotkać Nowy Rok!

Nie zatrzymam się ni chwilki
Nawet, gdy się zjawią wilki
I zawyją w biały dzień:
— Stój! Odpowiedz nam, chłopczyku
Czemu raptem w zagajniku
Miast choinki, sterczy pień?

Wrona kracze, wróbel ćwierka,
Ale ja nie oddam świerka.
Drzewa białe są od szronu,
A śnieg coraz gęściej prószy...
Przypnę sobie narty do nóg
I zwierzętom umknę z głuszy.

Nie minęła i godzinka —
Oto w szkole jest choinka.

Od podstawy aż po czubek
Cała w sztucznych ogniach tonie.
Pośród świeczek i ozdóbek
Na choince gwiazda płonie.

Złote kule, chorągiewki
Wiszą w górze, a pod drzewkiem,
Przyprószony śniegiem z waty
Usiadł Dziadek Mróz brodaty.

Przyjdźcie i otoczcie kołem
Drzewko, które z lasu wziąłem!

spolszczył:
Janusz Minkiewicz

Czy Bolek jest Sportowcem!

Jaką widzisz różnicę między zimą, a latem? Dziwnie łatwe pytanie — powiecie. Przecież latem wszędzie wokół zieleń, słońce ogrzewa, ciepło, a zimą—wszystko: domy, drzewa, ziemia odziewa biały, śnieżny płaszcz, a nawet zwierzęta zrzucają swoje ciemne letnie futerka i wkładają nowe, białe jak śnieg zimowe futro. Tak robi na przykład grono staj.

Będą różne odpowiedzi, każdy powie inaczej, doda coś nowego. Bolek Brzeźniak z 17-ej drużyny widział różnicę w tym, że latem, w czasie wakacji mógł dowoli pływać kajakiem, jeździć rowerem na dalekie, ciekawe wycieczki, a zimą wyciągał z szopy odpoczywające przez całe lato ostre, błyszczące łyżwy i długie ciemne deski nart i na wycieczki trzeba się było znacznie cięższej i cieplej ubierać. Zresztą Bolek, określa wszystko po sportowemu. Koledzy w szkole i drużynie mówili o nim, że jest zapalonym sportowcem. Mają niewątpliwie rację. Bolek należy do klubu sportowego, jest w reprezentacji sportowej szkoły, gra w siatkówkę, koszykówkę, ping-ponga, palców u rąk nie starczyłoby na wyliczenie w co jeszcze gra wszechstronny Bolek.

Jest zapalonym entuzjastą sportu ale nie jest właściwie dobrym sportowcem; tak można najlepiej powiedzieć o Bolku.

Dlaczego? Posłuchajcie więc, co mówią o nim jego własne narty i łyżwy. Dwie ciemne deski pokryte siwym kurzem leżą smętnie w rogu komórki, czekają na dobry śnieg, kiedy Bolek przypnie je znów do butów i będzie pędził po gładkim, chrupiącym śniegu,

Ale, czy Bolek będzie mógł na nich jeździć? Leżą one w komórce od wiosny, nie wygięte na prawidłach, nie nasmarowane, rzemyki przy wiązaniach stały się twarde jak kość, deski w czasie gorących letnich dni wypaczyły się.

Pokryła nas rdza — skrzypią żałośnie łyżwy. Bolek nie wytarł nas z kropel wody, które na naszych ostrzach zostały, nie pokryto nas cieniutką warstwą wazeliny, która chroniłaby nas przed wszędobylską rdzą.

A co tam jeszcze narzeka w komórce? Acha, to wrzecionowaty kadłub kajaka. Latem w wielu miejscach odprysnęła farba. Nie pokryte ochronną powłoką sklejenie na kadłubie pęka i marszczy się. Płacze jeszcze nieoczyszczona z jesiennego błota łaciata piłka, boli ją skóra, ziębną nici...

I tak jest z całym sprzętem sportowym Bolka. Nie dba o piłkę, narty, łyżwy, a przecież to wszystko się zużywa, pracuje razem z Bolkiem przy grze, biegach, skokach, wymaga więc opieki. Sportowiec powinien być najlepszym ich przyjacielem. Bolek nim nie jest. Czy może być więc dobrym sportowcem?

A czy czasem Wasze narty, łyżwy, sanki, piłki itd. nie skarżą się tak samo jak Bolkowe?

Dzieci piszą do „Promyka"

Kochany „Promyku"!

Czy gniewasz się na mnie, że nie pisałam do Ciebie, od czasu wakacji? Nie miałam chwili czasu. Przed pierwszym okresem wszyscy wytężali siły, by zdobyć jak najlepsze miejsca w punktacji klasowej. Po miesiącu wakacji spędzonych w Kościelcu, wyjechałam na kilka dni do starego piastowskiego grodu położonego nad Odrą — do Opola. W październiku, z wycieczką szkolną, byłam w Warszawie.

Podziwiałam Mariensztat i Trasę W—Z. Warszawa jest wprost cudna. W Parku Łazienkowskim, osypanym złotymi liśćmi oglądaliśmy stylowy pałacyk — cacko króla Stanisława.

Widzisz „Promyczku", że zwiedziłam kawałek Polski. W ostatnich dniach szkoła do której chodzę tj. IV jedenastoletnia szkoła TPD stopnia podst. i lic., ogłosiła konkurs czystości. I o radości! Zwycięstwo odniosła nasza klasa.

Do zwycięstwa tego przyczynił się w znacznej mierze dobrze pracujący, nasz samorząd klasowy. Dostaniemy dyplom ufundowany przez Koło Rodzicielskie.

W klasie wychodzi co dwa tygodnie gazetka klasowa (szkolna również), obrazująca życie naszej klasy, oraz podająca świeże wiadomości z życia politycznego, gospodarczego i społecznego. We wszystkich klasach, od szóstej począwszy są wykresy postępów w nauce, a lepsi uczniowie pomagają słabszym. Wszyscy starają się o podniesienie poziomu nauki i skasowanie do minimum ilości ocen niedostatecznych.

Przy szkole czynnie pracują koła harcerskie. Powstanie Ogniwo, stworzone z kilku drużyn.

Chociaż sama nie jestem harcerką interesuję się pracą naszych miłych harcerek.

Zasyłam pozdrowienia dla całej redakcji.

Hanka J.

Droga Hanko!

Nie gniewam się na Ciebie za przerwę w korespondencji. List Twój aż nadto wykazał, żeś czasu nie zmarnowała. Po pięknie i pożytecznie spędzonych wakacjach wzięłaś się, jak widać, poważnie do nauki. Nie piszesz o tym w swoim liście, ale jasno z niego wynika, że współpracujesz z „Gazetką" swojej szkoły i klasy i że nie ostatnie zajmiesz miejsce w punktacji klasowej... Nie rozumiem tylko, dlaczego stronisz od organizacji harcerskiej mimo, że jak sama przyznajesz, nie brak Ci zainteresowań społecznych. Chciałbym, abyś mi to wyjaśniła. Oczekuję Twego listu i pozdrawiam Cię serdecznie..

Redaktor

Kochany Promyku!

Rozpoczęły się ferie zimowe. Mam przed sobą kilkanaście dni wolnych od zajęć szkolnych i wyjeżdżam na kurs drużynowych do Szklarskiej Poręby. Będę po raz pierwszy na takim kursie i pierwszy raz w górach! Wiesz, Promyku, jestem trochę niespokojny, czy dam sobie radę, przecież tam, na kursie będzie tyle nowych rzeczy, tyle materiałów, a ja chciałbym wszystko poznać i opanować jak najlepiej, aby potem dobrze prowadzić drużynę w szkole.

W naszej szkole postanowiliśmy, że w przyszłym roku, po kursie, założymy cztery drużyny! To jest naszym zadaniem, jakie podjęliśmy się wykonać na cześć 70 rocznicy urodzin Józefa Stalina.

Teraz w naszej szkole jest jedna drużyna, a niedługo będą cztery! Chłopcy z 4, 5, 6 i 7 klasy, wszyscy będą należeć do drużyn harcerskich. Bardzo się cieszę na samą myśl o tym.

Ale najpierw, muszę ja i moi koledzy na kursie spisać się bardzo dobrze, aby potem dobrze prowadzić drużyny. Ja ze wszystkich sił będę się starał, aby moja praca na kursie drużynowych i wyniki były takie, bym potem mógł Ci Promyku o nich z dumą napisać.

Przesyłam Ci, Kochany Promyku, życzenia noworoczne, abyś w nowym 1950 roku powiększył, tak jak my drużyny — czterokrotnie ilość swych czytelników.

Jurek Pietrzak
z drużyny przy 6
jedenastolatce

Kochany Jurku!

Praca na kursie drużynowych jest niewątpliwie zadaniem poważnym i trzeba doń przygotować się starannie i z zapałem. Potem czekać Cię będzie odpowiedzialna praca w funkcji drużynowego. Jak wnioskuję z Twojego listu przygotowania i zapału Ci nie brak. Postaraj się teraz pięknie spisać na kursie i nie zapomnij mi o tym napisać. Dziękuję za życzenia, jestem przekonany, że spełnią się, jeżeli będzie w przyszłym roku więcej takich drużyn i harcerzy, jak Ty Jurku.

Redaktor.

Helence Nowak — Warta

Cieszę się, że mimo zmiany adresu pozostałaś wierną korespondentką „Promyka". Napisz nam o nowej swojej szkole, nowych koleżankach, nauczycielach. Czy istnieje na Waszym terenie organizacja harcerska? Pozdrawiam Cię serdecznie..

Kazimierzowi Majowi.

Drogi Kaziku! Radzę Ci, jak wielu innym, nie zniechęcać się niepowodzeniem w losowaniu. Konkursów w „Promyku" będzie jeszcze wiele i na pewno uda Ci się kiedyś zdobyć nagrodę. Życzę Ci wszystkiego najlepszego...

Jerzemu Walczakowi

Cieszę się, że się dobrze uczysz. Książki na której ci zależało, niestety dostać nie mogłem. Napisz, czy Ci się podobała ta, którą otrzymałeś. Pozdrawiam Cię..

Redaktor

Echa konkursu „Promyka"

Niektórzy nasi czytelnicy nie pamiętali widocznie o końcowej dacie konkursu 15. 12. 1949 r i z własnej winy nie mogli wziąć udziału w losowaniu. Jedna z tych spóźnionych odpowiedzi SIKA ZYGFRYDA z PIOTRKOWA odznaczała się rzeczywiście ładnym i ścisłym opracowaniem. Przyznaliśmy mu dodatkową nagrodę w postaci książki.

Czy wiecie, że:

...w akcji letniej, w obozach harcerskich wzięło udział 3.115 dziewcząt i 4.957 chłopców, co stanowi 40 proc. młodzieży harcerskiej z terenu miasta i województwa łódzkiego.

...wśród młodzieży harcerskiej na obozach letnich było: 3.300 dzieci robotników, 1.030 dzieci rolników, 1.430 dzieci pracowników umysłowych i 2000 dzieci rodziców rzemieślników, kupców, wolnych zawodów i in.

...skład uczestników obozów harcerskich według wieku przedstawiał się, jak następuje: poniżej lat 11 było 501, od 11 do 13 — 1.794, od 13 do 15 — 2.769, powyżej 15 lat — 2.776, w tej liczbie 1466 funkcyjnych.

...przy oczyszczaniu lasu, kopaniu pasów ochronnych, pomocy w polu harcerki i harcerze w czasie obozów letnich przepracowali 105.815 godzin, na ogniska i występy artystyczne poświęcono 53.084 godzin, przy pracy w dziecińcach, w opiece nad dziećmi przepracowano 39.232 godzin, w służbie zdrowia przepracowano 8.615 godzin, odbudowa (odgruzowanie, pomoc przy budowie) zajęła 12.469 godzin, inne zajęły 66.183 godzin. Razem przepracowano 285.398 harcerzogodzin.

...na obozach letnich w ramach wychowania fizycznego prowadzona była gimnastyka, pływanie. łucznictwo i biegi harcerskie.

Kronika Tomaszowa

WAŻNIEJSZE TELEFONY

4 — Dworzec Kolejowy
47 — Milicja Obywatelska
51 — Straż Pożarna
305 — Straż Pożarna (**dzwonić tylko w wypadku pożaru**).

ADRES REDAKCJI:

R. S. W. „Prasa", Plac Kościuszki 16, tel. 2-50, godziny przyjęć 10 — 12.

Uwaga, radni

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej komunikuje, iż wyznaczone na dzień 28 bm. posiedzenie MRN, odbędzie się tym razem w sali kasyna Państwowej Fabryki Sztucznego Jedwabiu.

W związku z tym radni, którzy zamieszkują śródmieście i południową dzielnicę miasta, proszeni są o przybycie do gmachu Zarządu Miejskiego o godz. 17,30, skąd zostaną do Wilanowa dowiezieni samochodami.

To były Dni Stalinowskiej Pracy

21 grudnia w PZPW Nr 29

Od 17 do 20 grudnia mnożyły się w PZPW Nr 29 zobowiązania. W ciągu tych dni wykonywano prace, którymi załoga pragnęła uczcić 70 rocznicę urodzin Wielkiego Stalina.

Wszystkie oddziały, które podjęły zobowiązania dla uczczenia tej rocznicy, zrealizowały je jeszcze w przeddzień Wielkiego Jubileuszu, wszystkie również prace porządkowe zostały wykonane w przeddzień 21 grudnia.

Dzień Wielkiego Jubileuszu w PZPW Nr 29 był wyjątkowo uroczyście obchodzony. Dzień ten poprzedziła uroczysta akademia. Przybyła na nią cała załoga, która przez wznoszenie spontanicznych okrzyków wyraziła swe głębokie uczucia, jakimi darzy Towarzysza Stalina. W dniu tym, w dniu Wielkiego Jubileuszu, serca całej załogi PZPW Nr 29 przepojone były uczuciami głębokiej czci i poważania dla Wielkiego Stalina.

W uroczystym nastroju, jaki od samego rana panował na wszystkich salach oddziałów produkcyjnych, udekorowanych portretami Towarzysza Stalina, na tle czerwieni, w biurach i na dziedzińcu fabryki tętniła praca — praca, którą załoga PZPW Nr 29 pragnęła uczcić rocznicę urodzin Wodza Obozu postępu i pokoju światowego.

Po zrealizowaniu w dniu tym przez przędzalnię zobowiązania, jakie pracownicy tego oddziału podjęli w sprawie wykonania planu na grudzień dla uczczenia rocznicy urodzin Towarzysza Stalina, robotnicy tego oddziału przyjęli dodatkowe zobowiązanie, dotyczące podwyższenia produkcji o 15 proc. Zobowiązanie to zostało zrealizowane. Również w dniu tym zostały zrealizowane zobowiązania indywidualne, przyjęte przez młodzieżowców, kol. kol. Adamczyka i Góreckiego w wysokości 20 proc., jak również przez przodowników pracy tow. tow. Tylmana, Adamskiego i Szafrańskiego, którzy dali 15 proc. nadwyżki w produkcji.

Na oddziale tkalni kilkunastu robotników podjęło indywidualne zobowiązania. Przodownik pracy tow. Kudliński zrealizował przyjęte w dniu tym zobowiązanie o podwyższeniu produkcji o 15 proc. Tow. Jabrzyk zrealizował zobowiązanie dając 15 proc. nadwyżki w produkcji, tow. Rogaczewska — 15 proc. nadwyżki, tow. Tomczyk — 10 proc. nadwyżki, tow. Rybak 10 proc. nadwyżki.

Na oddziale postrzygalni tow. tow. Rożnowski i Kotynia zrealizowali dodatkowe zobowiązania, dając 20 proc. nadwyżki w produkcji, tow. tow. Twardowski i Owczarek — 10 proc. nadwyżki.

Również pracownicy oddziału naciągarek, skręcarek, nopiarek i oddziału snowalni przyjęte w dniu Wielkiego Jubileuszu dodatkowe zobowiązania zrealizowali w granicach od 10 do 25 proc.

Tak więc cała załoga PZPW Nr 29 pracą, pracą wzmożoną, dającą dodatkowe tysiące metrów tkanin i kilogramów przędzy, uczciła 70 rocznicę urodzin Wielkiego Wodza i Nauczyciela mas pracujących całego świata.

Ubezpieczalnia wyjaśnia

W związku z listem, drukowanym na łamach „Głosu" w dniu 11 bm. zatytułowanym „Władzom Służby Zdrowia ku rozwadze" — dyrekcja Ubezpieczalni przesłała nam oświadczenie lekarza dentysty Brzeskiej następującej treści:

„W odpowiedzi na pismo ob. Zdziechowskiego stwierdzam, że moje godziny ordynacyjne dla ubezpieczonych trwają od godziny 8 do 10 i od 16 do 18. Po godzinie 10 jestem w Ubezpieczalni Społecznej ze względu na to, że prócz godzin ordynacyjnych, mam również godziny administracyjne.

Drzwi otwiera sanitariuszka i kontakt z pacjentami mam jedynie w gabinecie przy leczeniu zębów.

17. 12. 49 r.

L. Brzeska"

Ponieważ w okresie świąt nie byliśmy w stanie skomunikować się z ob. Zdziechowskim, a w wymienionej sprawie dochodziły nas alarmy i od innych osób — zamieszczając lojalnie nadesłane oświadczenie — zastrzegamy sobie ewentualny powrót do tego zagadnienia.

Dni radości i uśmiechów

Nie zapomniano o robotniczych dzieciach

Święcony przez wszystkich ludzi pracy dzień 21 grudnia, dzień rocznicy urodzin Generalissimusa Stalina, był również i dla robotniczej dziatwy dniem radości, dniem uśmiechów i słodkich upominków. Bezmała we wszystkich fabrycznych świetlicach, w przedszkolach, instytucjach — zorganizowane zostały skromne uroczystości, na których obok zabaw, krótkich przemówień i życzeń — dzieci robotników i robotnic, dzieci ludzi pracy — obdarowane zostały paczkami, jakie przygotowane zostały przez wydziały socjalne poszczególnych zakładów pracy lub kierownictwa poszczególnych instytucji.

By w przybliżeniu uzmysłowić sobie rozmach tej dziecięcej akcji, wystarczy stwierdzić, że jedynie w Fabryce Jedwabiu wydano ponad cztery tysiące paczek dla dzieci robotników i pracowników zakładu. Wystarczy stwierdzić, że nie było w Tomaszowie dziecka, które by nie zostało obdarowane paczkami **ze słodyczami** i owocami.

...Będę jeszcze pilniej i wydajniej pracować —

mówi delegatka załogi »Trójki« — Rita Szymczakowa

Jak pisaliśmy — w Państwowych Zakładach Przemysłu Jedwabniczo-Galanteryjnego Nr 3 — wykonany został wspaniały dywan, dar dla Generalissimusa Stalina. Dar ten, który dziś znajduje się już w Moskwie, do Łodzi, a następnie do Warszawy odwoziła delegatka pracownic zatrudnionych przy tkaniu dywanu — ob. Rita Szymczakowa. Była w Komitecie Wojewódzkim PZPR, w Komitecie Centralnym PZPR i Ambasadzie ZSRR. Kiedy z nią rozmawiamy, nie jest w stanie wyrazić swego zadowolenia i zachwytu.

— Przez te kilka dni, kiedy byłam w Łodzi i Warszawie, mogłam się przekonać, jacy serdeczni, przystępni i swoi są ci wszyscy ludzie z którymi się zetknęłam, a którzy przecież pozostają na wysokich stanowiskach. Ani cienia wyniosłości czy jakiejś pychy. W ich stosunku do nas, przedstawicieli robotników odczuwało się wyraźnie ten nowy, socjalistyczny stosunek do zwykłego człowieka pracy.

Nigdy nie odczułam tak mocno tego, że robotnik dziś zajął należne sobie miejsce w społeczeństwie, jak tam właśnie, w ambasadzie radzieckiej i komitetach partyjnych, a jeszcze mocniej na uroczystej wielkiej akademii, jaka zorganizowana została przez Ogólnopolski Komitet Uczczenia 70 Rocznicy Urodzin Józefa Stalina w Teatrze Polskim w Warszawie, a na której również byłam obecna.

Z radością i dumą patrzyłam, jak obok dostojników państwowych wstępowali na trybunę prości robotnicy i robotnice takie same przecież proste jak ja, i mówili swoim nieuczonym, prostym, robociarskim językiem rzeczy mądre i prawdziwe, a sala oklaskiwała ich wcale nie mniej niż tamtych.

Chciwie słuchałam ich słów, z których widać było, jak mocno wśród mas pracujących ukochany jest Wódz i Nauczyciel robotników i chłopów — Józef Stalin.

Ale tego wszystkiego co przeżyłam, tego entuzjazmu, który widziałam i w którym sama brałam udział — nie sposób wypowiedzieć. Mogę tylko jedno powiedzieć: jestem niezmiernie uradowana i zadowolona z tej delegacji do Warszawy i chociaż nie należę do najgorszych pracownic, postanowiłam sobie w drodze powrotnej, że jeszcze bardziej zwiększę swe wysiłki w pracy, że będę jeszcze pilniej i wydajniej pracować, żeby wnieść i mój mały wkład w ten wielki dar pracy, jaki polscy robotnicy złożyli tak licznie, tak masowo dla Generalissimusa Stalina i dla swojej lepszej przyszłości.

Rozmowę przeprowadził
S. Sobczyk
korespondent „Głosu"
z PZPJG Nr 3.

I znów tow. Leszczyński

Ponad 8 milionów oszczędności

dzięki nowemu racjonalizatorskiemu pomysłowi

Wielokrotnie powtarzaliśmy na tym miejscu nazwisko tow. Leszczyńskiego z Państwowej Fabryki Sztucznego Jedwabiu. Niejednokrotnie pisaliśmy o pomysłach racjonalizatorskich tego — wczoraj robotnika, a dziś — asystenta dyrektora technicznego, jednego z największych w kraju zakładu przemysłowego. I nie tylko u nas, w Tomaszowie — Józef Leszczyński należy do najpopularniejszych postaci, ale jego zasługi, jego osiągnięcia, dzięki którym przysporzone zostały Państwu już setki milionów złotych dodatkowych oszczędności — znane są daleko poza granicami naszego miasta.

Dziś znów możemy pisać o nowym sukcesie i o nowym nowatorskim, w chwili obecnej zrealizowanym już pomyśle. Wydaje się, że tow. Leszczyński nie potrafi pracować, by nie szukać nowych rozwiązań produkcyjnych, by nie szukać nowych ulepszeń i usprawnień, by nie poprawiać warunków technicznych, w jakich produkcja przebiega.

Na skręcalni jedwabiu — przy młynkach skręcalniczych używane były i są aparaty suwakowe. Ostatnio zakład stanął przed koniecznością sprowadzenia 90 takich aparatów, które kosztują olbrzymie sumy pieniężne i sprowadzenie których wcale nie jest łatwe w czasie. Zagadnienie zainteresowało tow. Leszczyńskiego, który postawił sobie zadanie: skonstruować aparaty zastępcze, które można by produkować samemu, które byłyby tańsze i na które nie trzeba byłoby czekać miesiącami, hamując przez to tok produkcji.

Zadanie zostało wykonane. Został skonstruowany aparat zastępczy, który w stosunku do używanych dotychczas aparatów suwakowych jest o 80 procent tańszy i — a to najważniejsze — znacznie praktyczniejszy. Jeśli dawniej aparat musiał być nakręcany przez obsługę, co zajmowało sporo czasu, dziś — pracownica poruszy rączką i aparat sam wraca do punktu wyjściowego. Dalej — przez zastosowanie zbieżnego nawijania — zezwala na oddanie do przeróbki lepszego jedwabiu i na znaczne zmniejszenie odpadków. Poza tym — uniezależnia zakład od ewentualnego wyczekiwania na aparaty, gdyż aparaty zastępcze produkowane są w warsztatach mechanicznych fabryki

Zastosowanie aparatów zastępczych da zakładom w stosunku rocznym ponad osiem milionów złotych oszczędności, nie wliczając w to oszczędności osiągniętych ze zmniejszenia odpadków i zwiększenia gatunkowości jedwabiu. W najbliższym czasie — aparaty konstrukcji tow. Leszczyńskiego zainstalowane zostaną na wszystkich maszynach młynków skręcalniczych.

Wzywamy wszystkich

by poszli za naszym przykładem

„Do Redakcji „Głosu Tomaszowskiego".

Uczestnicy kursu początkowej nauki czytania i pisania przy PZPW Nr 27 chcą tą drogą z radością stwierdzić, że dzięki akcji, jaką zapoczątkował Rząd Ludowej Polski — mogliśmy wreszcie zdobyć umiejętność czytania i pisania oraz wiadomości rachunkowe.

To, że nie posiadaliśmy dotychczas tych umiejętności, co dla nas, ludzi pracy było prawdziwą krzywdą — spowodowane były warunkami, w jakich klasa robotnicza żyła za rządów sanacyjnych, rządów burżuazji.

Dzisiaj, gdy zdobyliśmy choć skromne wiadomości — chcemy wyrazić swą gorącą wdzięczność naszemu Rządowi i tym wszystkim, którzy przyczynili się do naszej nauki.

Na zakończenie wzywamy tych wszystkich, którzy jeszcze nie przystąpili do uczenia się, aby poszli za naszym przykładem.

Dadaczyńska Helena
jedna z uczestniczek kursu

Taki jest list, który w tych dniach otrzymaliśmy z Państwowych Zakładów Przemysłu Wełnianego Nr 27. Pisany ciężką spracowaną ręką ob. Dadaczyńskiej, której tak jak tysiącom innych — rządy kapitalistyczne, nie dały oświaty, bo było wygodniej kapitalistycznym wyzyskiwaczom, kiedy robotnik i chłop był ciemny, kiedy nie posiadał sztuki czytania i pisania. Szkoła, książka — miała być tylko dla wybranych. A dla robotnika, dla robotniczego dziecka istniała tylko już od najmłodszych lat praca i jeszcze raz praca. Praca, z której zyski płynęły do kas i do rąk grupy wyzyskiwaczy.

Dziś — kiedy władza znalazła się w rękach klasy robotniczej, kiedy w Polsce decyduje lud pracujący — przystąpiliśmy do likwidowania tej wielkiej krzywdy, jaką tysiącom ludzi pracy uczynił ustrój kapitalistyczny. Przystąpiliśmy do likwidowania analfabetyzmu, do otwierania oczu tym wszystkim — którzy byli ślepi.

Tak! „Byłam ślepa" — oświadczyła nam kiedyś jedna z uczestniczek kursu początkowej nauki czytania i pisania — na terenie Fabryki Filców Technicznych.

Zapoczątkowana latem bieżącego roku na terenie naszego miasta szeroka akcja zwalczania analfabetyzmu — daje już swe pierwsze wyniki. Już setki spośród tych, którzy nie umieli przed rokiem ani czytać, ani pisać — dziś posiedli tę umiejętności. Ale równocześnie — są jeszcze setki tych, którzy nie objęci zostali tą akcją.

Najgorliwszymi i najlepszymi agitatorami przy organizowaniu nie objętych jeszcze akcją zwalczania analfabetyzmu, winni stać się ci, którzy sami już przeszli kursy. Kształcąc i ucząc się sami powinni iść do tych, którzy nie stanęli jeszcze do nauki — by mówić, by przekonywać ich o skarbie, jakim dla każdego człowieka jest posiadanie sztuki pisania i czytania.

Ten stan trzeba przeanalizować

Na marginesie wyników zespołów najwyższej jakości w PZPW Nr 27

Sprawa, o której piszemy, była wielokrotnie podnoszona przez nas w okresie ostatnich tygodni w rozmowach z przedstawicielami Związków Zawodowych, kierownictwa PZPW Nr. 27, kierownictwa organizacji partyjnej i Rady Zakładowej tego zakładu. Bo obserwując od połowy listopada pracę i wyniki czternastu zespołów najwyższej jakości, jakie przystąpiły w ramach ogólnopolskiego konkursu w przemyśle wełnianym do walki o primę i extra-primę, stwierdzamy, że pewne zespoły nie wykonują baz technicznych.

Gdyby cała tkalnia nie wykonywała planów produkcyjnych— można by doszukiwać się jakichś obiektywnych przyczyn. Wiemy jednak, że zakład plany produkcyjne realizuje z nadwyżką, a jakość produkcji oscyluje lub wręcz przekracza cyfrę 90 procent i dlatego niezrozumiałym jest dla nas fakt, że najlepsi tkacze, którzy przystąpili do konkursu — nie osiągają 100 procent bazy technicznej, że tylko niektóre zespoły w PZPW Nr. 27 „setkę" przekraczają, **podczas gdy w obu pozostałych tomaszowskich zakładach wełnianych i wyniki jakościowe są znacznie lepsze i bazy przekraczane są w znacznym stopniu.**

Zbyt dobrze znamy wielu spośród uczestników konkursu w PZPW Nr. 27 — by mówić, że kosztem jakości obniżyli wyniki ilościowe. **Tu muszą być jakieś przyczyny, które należy wykryć i zanalizować.**

A teraz wyniki zespołów najwyższej jakości w PZPW Nr 27: w drugiej dekadzie grudnia spośród czternastu — jedynie siedem oddało produkcję bez braków i jedynie dwa przekroczyły bazy techniczne.

Wyniki tych siedmiu zespołów przedstawiają się następująco: Zespół Heleny Szyngler dał 32,9 proc. extra - primy, 67,1 proc. primy, bazę wypełniając w 96,5 proc.

Zespół Lucjana Kocika bazę wyrobił w 107,8 proc., dając 14,5 proc. extra - primy i resztę primy.

Leokadia Sikora ze swym zespołem dała 14,7 proc. extra - primy, 85,3 proc. — primy, a bazę techniczną wypełniła w 99 proc.

Zespół Franciszka Andrzejewskiego bazę techniczną zrealizował w 96,5 proc., dając obok primy — 10,6 proc. extra - primy.

Zespoły Janiny Wodzyńskiej, Zofii Rudkiewicz i Barbary Goździk produkowały w drugiej dekadzie wyłącznie primę, a bazy techniczne wypełniły w 104,8, 92 i 87,8 procent.

Wszystkie te wyniki, tak jak i w pierwszej dekadzie grudnia — nie kwalifikują niestety żadnego z zespołów PZPW Nr. 27 do pierwszej dziesiątki najlepszych zespołów naszego miasta.

Sprostowanie

Prostujemy nieścisłość, jaka w trakcie druku wkradła się do artykułu omawiającego wyniki zespołów najwyższej jakości w PZPW Nr 28.

Zespół Czesława Bekusa w pierwszej dekadzie grudnia wyprodukował nie o 57 procent mniej ekstry od zespołu Milczarka, a o 0,57 proc.

Ze sportu

Wyniki mistrzostw

szkoły ogólno-kształcącej w tenisie stołowym

W odbytych ostatnio mistrzostwach szkoły ogólnokształcącej w tenisie stołowym — pierwsze miejsce zajęła Sękówna — 6 pkt. przed Warwasińską — 5 pkt. i Dymarską — 4 punkty. Na dalszych miejscach uplasowały się: Sykówna — 3 pkt. Sfarbuła — 2 i Pazura 1 punkt.

Mistrzostwa zorganizował istniejący na terenie szkoły — SKS „Start".

Mistrzostwa te są już drugimi w tym sezonie, poprzednie odbyły się przed dwoma tygodniami w kategorii chłopców.

Ofiary na TPD

Robotnicy Państwowych Zakładów Przemysłu Wełnianego Nr 27 zamiast życzeń świątecznych i noworocznych dla dyrekcji i kierownictwa zakładu — złożyli 4 tysiące zł. na Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

Oddział Techniczny melduje...

Oddział Techniczny Zarządu Miejskiego melduje, iż na ulicy Nowowiejskiej zostały zakończone prace przy kładzeniu jednostronnego chodnika. Termin zakończenia tych prac przyśpieszony został celem uczczenia rocznicy urodzin Generalissimusa Stalina.

Tkalnia PZPW Nr 29

realizuje swe zobowiązania

Wraz z innymi oddziałami produkcyjnymi, które dla uczczenia 70 rocznicy urodzin Wielkiego Stalina podjęły zobowiązania o wcześniejsze wykonanie planów na grudzień, — tkalnia PZPW Nr 29 podjęła również takie zobowiązanie, według którego plan na grudzień oddział ten miał wykonać o dwa dni wcześniej.

Dzięki wzmożonej pracy przez pracowników tkalni, którzy w rocznicę urodzin Towarzysza Stalina przesłali Mu z głębi serca płynące życzenia dalszych owocnych wyników w walce o utrwalenie pokoju światowego, — oddział ten zrealizował swe zobowiązanie o 6 dni wcześniej, bo już 22. bm. w 101,3 proc.

Kierowcom samochodowym do wiadomości

Zarząd Miejski w Tomaszowie Maz. podaje do wiadomości kierowcom samochodowym, że podania w sprawach związanych z wymianą, bądź wydawaniem pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych, należy kierować bezpośrednio do Starostw, na terenie których starający się zamieszkują.

Jeżeli by któremu z kierowców Starostwo (Zarząd Miejski, Starostwo Grodzkie) nie załatwiło pomyślnie jego prośby, wówczas może odwołać się do Urzędu Wojewódzkiego, jako instancji odwoławczej, składając odwołanie za pośrednictwem Starostwa lub Zarządu Miejskiego.

Decyzja Urzędu Wojewódzkiego jest ostateczna.

20 LAT temu

Co pisała prasa łódzka 28 grudnia 1929 r.

FABRYKI ŁÓDZKIE NIECZYNNE

„Głos Poranny" podaje, że łódzkie fabryki włókiennicze nie pracują od dłuższego czasu „wskutek braku zamówień". W kołach przemysłowych rozważana jest kwestia zamknięcia fabryk na dłuższy okres czasu, aby można „upłynnić" zebrane w magazynach zapasy towarów".

PLAMY NA SŁOŃCU

Gazety podają „alarmujące" wieści o wielkich plamach, które pojawiły się na słońcu. Uczeni podobno przewidują wielkie zmiany atmosferyczne na kuli ziemskiej, a jasnowidzowie — wielkie zmiany w polityce.

„SPRZEDAŻ" EMIGRANTÓW

Celem szybszego wywozu bezrobotnych za granicę — sfery rządowe tworzą specjalny syndykat emigracyjny, który ma przynieść pewne zyski państwu.

DEMONSTRACJE BEZROBOTNYCH W WARSZAWIE

W dniu wczorajszym w Warszawie tłum bezrobotnych ruszył wielkim pochodem przed gmach Ministerstwa Pracy. Policja po dłuższej walce rozpędziła demonstrantów.

SKUTKI NĘDZY

45-letni Jan Żórawski, przewlekacz, popełnił samobójstwo, wieszając się na drzewie w pobliżu Chocianowic. Przyczyna rozpaczliwego kroku — brak pracy.

Robotnik Franciszek Bliżczak, zamieszkały przy ul. Polnej 31 — popełnił samobójstwo, rzucając się pod pociąg na torze między Chojnami a Karolewem.

MUZYCY PRZECIW FILMOM DŹWIĘKOWYM

W lokalu przy ul. Piotrkowskiej 79 zwołane zostało zebranie muzyków łódzkich, zagrożonych utratą pracy wskutek wprowadzenia w Łodzi filmów dźwiękowych.

KINA

ADRIA — dla młodzieży (Stalina 1) „Opowieść o prawdziwym człowieku" godz. 16, 18, 20

BAŁTYK (Narutowicza 20) — „Bogata narzeczona" godz. 16, 18.30, 21

BAJKA (Franciszkańska 31) „Nikt nic nie wie" godz. 18, 20

GDYNIA (Daszyńskiego 1) — „Program aktualności krajowych i zagranicznych Nr 54 — godz. 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21

HEL dla młodzieży (Legionów 2-4) „Na morskim szlaku" godz. 16, 18, 20

MUZA (Pabianicka 173) — „Arinka" godz. 18, 20

POLONIA (Piotrkowska 67) — „Pustelnia Parmeńska" I seria — godz. 17, 19, 21

PRZEDWIOŚNIE (Żeromskiego 76) Kino nieczynne z powodu remontu.

ROBOTNIK (Kilińskiego 187) — „Bitwa o Stalingrad" — godz. 16.30, 18.30, 20.30

ROMA (Rzgowska 84) „Ulica graniczna" — godz. 15.30, 18, 20.30;

REKORD (Rzgowska 2) — „Podrzutek" dla młodzieży godz. 16; „Cygański tabor" godz. 18, 20

STYLOWY (Kilińskiego 123) „Wilcze doły" godz. 17.30, 20

ŚWIT (Bałucki Rynek 2) — „Gdzieś w Europie" godz. 18, 20.30

TATRY (Sienkiewicza 40) — „Śpiewak nieznany" — godz. 16, 18, 20.

WISŁA (Daszyńskiego 1) — „Bogata narzeczona" — godz. 15.30, 18, 20.30

WŁÓKNIARZ (Próchnika 16) — „Ali Baba i 40 rozbójników" godz. 16.30 18.30, 20.30

WOLNOŚĆ (Napiórkowskiego 16) — „Sumienie" — godz. 16, 18, 20;

ZACHĘTA (Zgierska 26) „Milczenie jest złotem" godzina 16.30, 18.30 20.30

TEATR

PAŃSTWOWY TEATR IM. STEFANA JARACZA (ul. Jaracza 27)

Dziś o godz. 19.15 dramat J. Słowackiego pt. „Maria Stuart", w nowej inscenizacji Iwo Galla.

PAŃSTWOWY TEATR NOWY (Daszyńskiego 34, tel. 123-02)

O godz. 19.15 „Brygada szlifierza Karhana".

Zniżki dla studentów i członków Związków Zawodowych ważne.

PAŃSTWOWY TEATR POWSZECHNY (ul. 11 Listopada 21, tel. 150-36)

Dziś i dni następnych — o godz. 19.15 „Rozbitki" — komedia w 4 aktach Józefa Blizińskiego, z udziałem A. Dymszy, P. Relewicz-Ziembińskiej, W. Waltera, W. Ziembińskiego i innych.

Kasa czynna od 10 do 14 i od 16.

TEATR „OSA" (Traugutta 1, tel. 272-70)

O godz. 19.30 — „Romans z wodewilu" z udziałem T. Wesołowskiego.

TEATR KOMEDII MUZYCZNEJ „LUTNIA"

O godzinie 19.15 „Ptasznik z Tyrolu" — operetka w 3 aktach M. Westa i Helda. Udział bierze cały zespół artystyczny. Chór — Balet — Orkiestra. Bilety do nabycia w kasie teatru od godz. 10 do 13 i od 17. W niedziele i święta kasa czynna od godz. 11.

ZE SPORTU

ZIMY JAK NIE MA TAK NIE MA...

Wskutek niepewnej pogody włókniarze łódzcy odkładają swój turniej hokejowy na 2 tygodnie

Kartki kalendarza wskazują nam już zimę, ale właściwej zimy jeszcze nie mieliśmy. Brak mrozu odczuwają przede wszystkim nasi hokeiści i łyżwiarze, którym los nie pozwolił na wyjazd do Katowic.

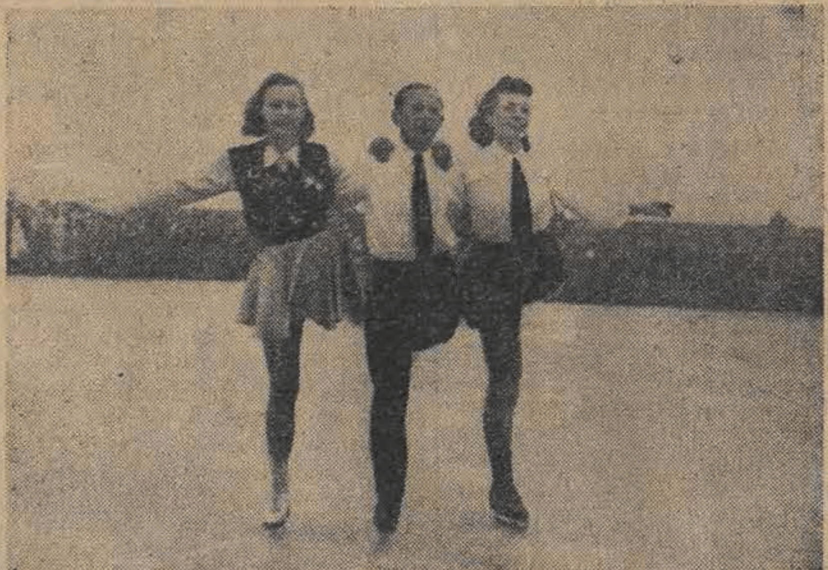
W związku ze zbliżającym się Nowym Rokiem i związanym z nim tradycyjnym turniejem hokejowym naszych włókniarzy, zwróciliśmy się do nich o informacje, jak wyglądają przygotowania do tej imprezy.

— Mamy już przygotowane kwatery, stołówkę, zgromadzony sprzęt, ale cóż z tego, kiedy zamiast zimy mamy... wiosnę — mówią nam na Sienkiewicza pod numerem 13. Z niecierpliwością oczekujemy na zmianę pogody, ale mróz jakoś nie chce przyjść do nas.

Ponieważ na ustalenie pogody w najbliższym czasie nie możemy liczyć, postanowiliśmy nasz turniej hokejowy przesunąć o dwa tygodnie. Odbędzie się on więc gdzieś w połowie stycznia.

Turniej włókniarzy zapowiada się tym razem o wiele okazalej, niż w roku ubiegłym. Według zapewnień organizatorów, weźmie w nim udział około 10 drużyn z całej Polski.

Obrońcą przechodniego pucharu Związku Zawodowego Włókniarzy, jak wiadomo, będzie Włókniarz zgierski, który niewątpliwie będzie się starał za wszelką cenę puchar ten obronić, chociaż zadanie będzie miał w 1950 roku o wiele trudniejsze, niż w roku 1949.

Jedynym miastem w Polsce, gdzie sezon zimowy już się rozpoczął, są Katowice. Na tafli „Torkatu" trenują już na dobre nasi hokeiści i łyżwiarze.

Na zdjęciu nasi figurowcy: Łaniewska, Staniszewski, Bursche.

Dział oficjalny ŁOZB

Komunikat Wydziału Sportowego Nr 14

1. W związku z niesportowym zachowaniem się na zawodach w dniu 17 i 18. 12. 49 r. karze się zawodników:

Gutowskiego Stanisława z ZKS Spójni w Kutnie 3-miesięczną dyskwalifikacją z zawieszeniem na 6 miesięcy.

Piórkowskiego Zbigniewa z ZKS Ogniwo, Łódź 3-miesięczną dyskwalifikacją za wyjście z ringu przed ogłoszeniem wyniku i niesportowe zachowanie się względem sędziego. Niski wymiar kary podyktowany został do tychczasową niekaralnością.

Szczapińskiego Henryka z WZKS Widzew 2-letnią dyskwalifikacją za nielicujące z honorem sportowca, wysoce niesportowe zachowanie się na meczu w dniu 18. 12. br.

2. Wydział Sportowy wyznacza delegatów na mistrzostwa wewnętrze klubowe WZKS Włókniarz, Pabianice:

28. 12. 49 r. — ob. Rumiński

29. 12. 49 r. — ob. Kuczkowski.

3. I Krok Bokserski odbędzie się prawdopodobnie w drugiej połowie marca 1950 r. W związku z zarządzeniem W. SP. PZB przypominamy klubom, że start w I Kroku Bokserskim będzie dostępny tylko dla tych zawodników, których zgłoszenie do PZB wpłynie na 3 miesiące przed terminem zawodów.

Sekretarz
(—) J. Służewski

Przewodniczący W.S.
(—) M. Tyl.

Koszykarze ATK najlepsi w Czechosłowacji

PRAGA (obsł. wł.) — Najlepsze drużyny czechosłowackie — mistrzowie Czech, Moraw i Słowacji rozegrały w Bratysławie 2-dniowy turniej w koszykówce męskiej o tytuł moralnego mistrza Czechosłowacji.

Pierwsze miejsce zajęła w nim mistrzowska drużyna Czech — ATK, która poniosła tylko jedną porażkę, przed SNB Bratyslawa i Zelezarny Witkowice.

CDKA prowadzi w mistrzostwach hokejowych

MOSKWA (Obsł. wł.). W rozgrywkach o mistrzostwo ZSRR w hokeju odbyło się szereg dalszych spotkań, z których trzy rozegrane zostały w Moskwie. Moskiewskie Dynamo pokonało Daugawę (Ryga) 3:2, zdobywając decydującą bramkę w ostatniej minucie gry. Spartak (Moskwa) wygrał z Dzierżyńcem (Czelabińsk) 3:1, a Skrzydła Sowietów odniosły, po zaciętej walce, zwycięstwo nad leningradzką drużyną Bolszewik 4:3.

Czwarty mecz odbył się w Swierdłowsku, między miejscowym Dynamo i Lokomotywą (Moskwa). Zwyciężyło pewnie Dynamo 6:2.

Po 5-ciu rundach na czele tabeli rozgrywek znajduje się zeszłoroczny mistrz — CDKA (Moskwa) z 10 pkt., przed Dynamem (Swierdłowsk), które zdobyło także 10 pkt., lecz w 6-ciu spotkaniach.

Dwa zwycięstwa piłkarzy polskich we Francji

PARYŻ (Obsł. wł.) Bawiąca we Francji ekipa sportowców polskich związków zawodowych udała się w czasie świąt do północnych departamentów, w celu zwiedzenia kolonii polskiego wychodztwa w miejscowych ośrodkach górniczych.

Rozegrane zawody piłkarskie, bokserskie oraz pokazy gimnastyczne przekształciły się w wielką manifestację solidarności wychodztwa z Polską Ludową.

W Sallaumine (Pas de Calais) reprezentacja piłkarska polskich związków zawodowych rozegrała spotkanie z reprezentacją PZPN-u we Francji, zwyciężając 5:0 (4:0).

Zespół polskich związków zawodowych zdobył dużą przewagę, strzelając 4 bramki przez Cieślika — 2, Aniołę i Świcarza.

Drugi mecz rozegrali Polacy na boisku kopalni w Bruay-Thiens (Nork), mając za przeciwników reprezentacje okręgu Nord PZPN. Spotkanie zakończyło się wysokim zwycięstwem drużyny polskiej 12:0 (6:0).

Po meczu gospodarze podejmowali drużynę polską, przedstawicieli władz i organizacji społecznych kolacją. W imieniu drużyny polskiej związków zawodowych przemówił Parpan, wyrażając radość z zacieśnienia przyjacielskich stosunków z polskim sportem na emigracji, reprezentującym związane z Polską Ludową wychodźctwo polskie we Francji.

Z kalendarzyka łódzkich pływaków

Zarząd ŁOZP podaje do wiadomości klubów nowy terminarz z uwzględnieniem imprez międzymiastowych przewidzianych przez Polski Związek Pływacki.

8. 1. 50 r. — Łódź — Poznań w Łodzi.

12. 1. 50 r. Gdańsk — Łódź w Gdańsku.

5. 2. 50 r. — Poznań — Łódź w Poznaniu.

12. 2. 50 r. — Łódź — Gdańsk w Łodzi.

26. 2. 50 r. — Mistrzostwa okręgu łódzkiego.

5. 3. 50 r. Mistrzostwa okręgu łódzkiego.

26. 3. 50 r. Finałowe zawody o puchar PZP w Warszawie.

2. 4. 50 r. — Mistrzostwa Polski w hali krytej.

Z uwagi na przewidziany wyjazd zawodników Związkowca-Zrywu na obóz kondycyjny do Budapesztu w lutym prawdopodobnie mecze międzymiastowe (rewanżowe z Poznaniem i Gdańskiem) odbędą się w drugiej połowie stycznia 1950 r.

Na Węgrzech jeszcze grają w piłkę nożną...

BUDAPESZT. (obsł. wł.) — Mistrzostwa Węgier w piłce nożnej zbliżają się już ku końcowi. Do rozegrania pozostało jeszcze drużynom po dwa spotkania.

W rozegranych ostatnio meczach mistrzowskich padły następujące wyniki:

Ujpest — Vasas 4:1, Kispest — Salgotarian 2:1, Csepel — Lokomotiv (Debreczyn) 2:1, Eloere — Olajmunkas 1:1, Mateosz — ETO (Gyoer) 3:2, Dorag — SZAC 1:1, MTK — Soroksar 8:2.

W tabeli mistrzowskiej prowadzi Kispest — 22 pkt. i st. br. 37:14, przed MTK, który ma także 22 pkt., lecz gorszy stosunek bramek 41:16. Na trzecim miejscu znajduje się Ferencvaros, mając 19 pkt., lecz o jeden mecz mniej.

Mistrzostwa ZSRR w gimnastyce

MOSKWA (Obs. wł.) W indywidualnych i drużynowych mistrzostwach Związku Radzieckiego w gimnastyce, które odbywały się w Kijowie, uczestniczy 700 najlepszych zowodniczek i zawodników radzieckich z mistrzami ZSRR — Urbanowicz i Timoszkiem na czele.

Po ćwiczeniach obowiązkowych w 6-boju prowadzą w konkurencji kobiecej Urbanowicz (Moskwa), wśród mężczyzn Czukarin (Lwów).

Co usłyszymy przez radio?

11.57 Sygnał czasu — chwila muzyki. 12.04 Dziennik południowy. 12.25 Przerwa. 13.25 (Ł) Chwila muzyki. 13.30 Program dnia. 14.00 „Szpital pomników". 14.15 (Ł) Komunikaty. 14.20 (Ł) Z twórczości Piotra Czajkowskiego. 14.55 Koncert solistów. 15.30 „Warszawska piosenka". 15.55 Chwila muzyki. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.20 (Ł) Aktualności łódzkie. 16.25 (Ł) „Trybuna radiosłuchacza". 16.35 (Ł) Mikołaj Rimskij-Korsakow. 16.45 (Ł) „Niedługo Nowy Rok". 17.00 Koncert rozrywkowy. 17.45 Reportaż aktualny dla świetlic młodzieżowych. 18.00 „Z kraju i ze świata". 18.15 (Ł) „Zagadki muzyczne". 18.40 Pogadanka sportowa. 18.50 Muzyka. 19.00 Audycja dla wsi. 19.15 Koncert. 20.00 Dziennik wieczorny. 20.40 Muzyka rozrywkowa. 21.00 Koncert Chopinowski. 21.30 „Historia literatury polskiej". 22.00 (Ł) Wiadomości sportowe. 22.05 (Ł) „Mattia Battistius" — ciekawostka muzyczna. 22.13 (Ł) Program lokalny na jutro. 22.15 Koncert rozrywkowy. Transmisja z Czechosłowacji. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.10 Program na jutro. 23.15 Muzyka poważna. 24.00 Zakończenie audycji i Hymn.

GŁOS

Organ Łódzkiego Komitetu i Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Redaguje: KOLEGIUM REDAKCYJNE.

Telefony:

Redaktor naczelny	216-14
Zastępca red. naczelnego	218-23
Sekretarz odpowiedzialny	219-05
Dział partyjny	254-25 wewn. 10
Dział korespondentów robotniczych i chłopskich oraz redaktorów gazetek ściennych	219-42
Dział mutacji	223-29
Dział miejski i sportowy	254-21 wewn. 8 i 11
Dział ekonomiczny	216-11
Dział fabryczny	216-19
Dział rolny	254-21 wewn. 9
Redakcja nocna	172-31

Kolportaż. Łódź, Piotrkowska 70, tel. 222-22

Administracja 260-42

Dział ogłoszeń: Łódź, Piotrkowska 55, tel. 111-50 i 114-75

Wydawca RSW „Prasa"

Adr. Red.: Łódź, Piotrkowska 86, III-cie piętro.

Druk. Zakł. Graf. RSW „Prasa" Łódź, ul. Żwirki 17, tel. 206-42.

D-10031

32

Niebezpieczny ZBIEG

— Słuchajcie, słuchajcie! Rozkaz Bahadur-szacha!...

— Bacht-chan z Rozilkandu został mianowany dowódcą wszystkich wojsk!

— Bacht-chan z Rozilkandu... Tak kazał wielki szach.

— Słuchajcie, słuchajcie!!! — wysłannik zawraca w ulicę Ogrodów. Odblaski pochodni gasną na liściach drzew platanowych.

— Bacht-chan? To on wkradł się w zaufanie władcy? — dziwią się sowarowie. Znają dobrze tego oficera, dalekiego krewnego szacha.

— Bacht-chan, uległy i schlebiający, umie szeptać szachowi słodkie słówka.

— Bacht-chan ma duszę lisa, a odwagę królika polnego.

— Jakże poprowadzi on nas na bój z cudzoziemcami?

— Jutro zobaczymy, teraz jest noc, sowarowie!

Jest późna noc. Nad warownią ciemności. Na ulicach, placach — pełno ludzi. Przy fontannach, przy Wielkim Meczecie, na Tomba-bazarze, gdzie rano krzykliwie handlują Muzułmanie, pokotem ułożyli się pomęczeni żołnierze. Powoli stygną rozgrzane za dnia miejskie mury. Chude koty wałęsają się po ulicach, skaczą ponad głowami i złożonymi rękami. Wrony kraczą ochryple, przepowiadając upał na dzień następny.

Insur nie może spać. Zaczęła się wielka wojna. O niej marzyli dziadowie, do niej szykowali się ojcowie. Nadszedł czas, gdy narody Indii wystąpiły do boju o wyzwolenie kraju ojczystego.

Raz jeszcze zebrawszy towarzyszy, wdrapuje się Insur na wysoki Bastion Kaszmirski. Wschodzący księżyc oświetla pustynną, kamienistą równinę za murami miejskimi, ciemną linię Nadżufgarskiego kanału i łańcuch wzgórz ciągnących się w odległości mili od miasta.

Rundżit, stary sierżant artylerzysta, który widział już wojnę burmańską i wojnę o Pendżab, kładzie rękę na lufie największej armaty na bastionie.

— Oficerowie — sahibowie uczyli nas przez wiele lat. Uczyli obchodzenia się z armatami, strzelania do bliskich i dalekich celów. Niech teraz spróbują zbliżyć się do Delhi. Zobaczą, że dobrze nas uczyli.

Rozdział XII

PIĘCIU MARTWYCH GENERAŁÓW

Hodson pędził bez wytchnienia z Lahory do Ambałły, z Ambałły do Lahory.

Nikt inny nie mógłby wytrzymać takich podróży. Dwadzieścia cztery godziny bez wytchnienia w siodle, bez snu i wypoczynku, w ciągu jednego dnia.

Zajeździł na śmierć dwa arabskie konie, a teraz mordował trzeciego.

Hodson woził pilne dokumenty, tajne doniesienia od generała Ansona do sir Johna Lawrence'a i z powrotem.

Dziesięć dni temu, jedenastego maja, telegraficznie przekazano wiadomości z Delhi do Ambałły, Lahory, Peszawaru.

Dwaj sygnaliści cudem utrzymali się na stacji telegraficznej do godziny trzeciej nad ranem i przez jedyną, nieprzeciętą przez powstańców linię, dali znać do Pendżabu o zaszłych wypadkch.

„Do wszystkich stacji Pendżabu... — pobiegła po drutach oszałamiająca wieść — *Bunt w armii bengalskiej.... Delhi opanowane przez wroga... Oficerowie brytyjscy opuścili twierdzę..."*

I teraz Hodson pędził z Lahory do Ambałły, z Ambałły do Lahory.

Dowódca armii, generał Anson przyjął Hodsona serdecznie. Dał mu liczną eskortę, złożoną z półsetki konnych Sikhów, dopuścił go do udziału w Radzie Wojennej.....

Teraz kapitan Hodson siedział w towarzystwie pięciu starych generałów i udzielał śmiałych rad.

Sytuacja była poważna.

Siedząc w swym himalajskim ustroniu, zbyt późno dowiedział się generał Anson o wydarzeniach, nie od razu też wyruszył z Simli do Ambałły, wskutek czego stracił wiele drogocennego czasu. Był starym oficerem, uczestniczył jeszcze w bitwie pod Waterloo, ale w sprawach Indii był nowicjuszem.

W decydującym momencie okazało się, że nic nie było odpowiednio przygotowane.

Brak było namiotów. Nadchodzące wojska zakwaterowano pod gołym niebem.

Nie było mułów, potrzebnych do transportów, a poganiacze rozbiegli się na wszystkie strony.

Środków żywnościowych brak — chłopi wzbraniają się dostarczać czegokolwiek.

Brak wozów, lekarstw, środków opatrunkowych. Władze cywilne rozprzęgły się i w niczym nie mogą pomóc.

Położenie rozpaczliwe. Pięciu starych, siwych generałów dzień i noc radziło w pospiesznie rozkładanych polowych namiotach sztabu Ansona.

Pendżab, bliski Pendżab, mógł jeszcze uratować Indie dla Brytyjczyków.

W Pendżabie jest ciężka artyleria oblężnicza, jest mnóstwo wojsk europejskich. W samym Pendżabie, na granicy, stacjonuje około ośmiu tysięcy żołnierzy brytyjskich. W Pendżabie znajdują się najlepsi, najsprawniejsi ludzie, oficerowie zdecydowani na wszystko. Pendżab, tylko Pendżab mógł teraz zdecydować o przyszłości, o „być albo nie być" dla Anglików w Indiach.

Rozumiał to dobrze gospodarz Pendżabu, Lawrence. Ale John Lawrence chciał ratować Pendżab w samym Pendżabie.

Dochodziły do niego zatrważające wieści, Pendżab mógł się tak samo zbuntować, jak zbuntowały się centralne prowincje.

„Sądzę, że to najniebezpieczniejszy kryzys brytyjskiego panowania, jaki kiedykolwiek zdarzył się w Indiach." — pisał do Ansona.

Lawrence był za podjęciem energicznych kroków.

— Wrzenie w Pendżabie winno być za wszelką cenę stłumione — mówił do swych podwładnych.

d. c. n.